

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA VEŘEJNÉ EKONOMIKY

Role dotací v rozpočtu statutárního města

Role of the Grants in the Budget of Statutory City

Student: Bc. Tereza Bendíková

Vedoucí diplomové práce: doc. Ing. Petr Tománek, CSc.

Ostrava 2010

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Tereza Bendíková**

Studijní program: N6202 Hospodářská politika a správa

Studijní obor: 6202T055 Veřejná ekonomika a správa

Specializace: 00 Veřejná ekonomika a správa

Téma: **Role dotací v rozpočtu statutárního města**
Role of the Grants in the Budget of Statutory City

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Role dotací v hospodaření obcí
3. Analýza hospodaření vybraných statutárních měst
4. Zhodnocení role dotací v hospodaření statutárního města
5. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

KINŠT, J.; PAROUBEK, J. *Rozpočtová skladba v roce 2009*. 2. vyd. Olomouc: ANAG, 2008. 245 s. ISBN 978-80-7263-486-6.

PEKOVÁ, J. *Veřejné finance, úvod do problematiky*. 4. vyd. Praha: ASPI, a.s., 2008. 580 s. ISBN 978-80-7357-358-4.

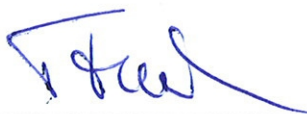
GROLIG, D.; BUMBÁLEK, L. *Příklady dobré praxe: Úspěšné projekty strukturálních fondů EU a dotací ČR*. 1. vyd. Praha: UniCredit Bank Czech Republic, a.s., 2008. 116 s. ISBN 978-80-254-1856-7.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí diplomové práce: **doc. Ing. Petr Tománek, CSc.**

Datum zadání: 20.11.2009

Datum odevzdání: 30.04.2010

doc. Ing. Petr Tománek, CSc.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

„Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou práci vypracovala samostatně. Přílohy 2,3,4 dané mi k dispozici, jsem samostatně doplnila“.

V Ostravě dne 30. 4. 2010

.....

Bc. Tereza Bendíková

OBSAH

1	ÚVOD.....	1
2	ROLE DOTACÍ V HOSPODAŘENÍ OBCÍ.....	3
2.1	Obecní rozpočet.....	3
2.2	Dotace územním samosprávám.....	6
2.3	Dotace ze státního rozpočtu.....	10
2.3.1	Nárokové dotace.....	10
2.3.2	Nenárokové dotace.....	11
2.4	Dotace z fondů EU.....	12
2.4.1	Fondy Evropské unie.....	12
2.4.2	Programovací období 2007 – 2013.....	15
2.5	Vybrané otázky dotací.....	15
2.5.1	Dotační možnosti.....	16
2.5.2	Finance a čas.....	16
2.5.3	Žádost o dotaci a realizace.....	17
2.5.4	Externí poradci a zpracovatelé.....	18
3	ANALÝZA HOSPODAŘENÍ VYBRANÝCH STATUTÁRNÍCH MĚST.....	19
3.1	Statutární město Opava.....	19
3.1.1	Analýza hospodaření v roce 2006.....	21
3.1.2	Analýza přijatých dotací v roce 2006.....	21
3.1.3	Analýza hospodaření v roce 2007.....	22
3.1.4	Analýza přijatých dotací v roce 2007.....	23
3.1.5	Analýza hospodaření v roce 2008.....	24
3.1.6	Analýza přijatých dotací v roce 2008.....	25
3.1.7	Analýza hospodaření v roce 2009.....	26
3.1.8	Analýza přijatých dotací v roce 2009.....	27
3.1.9	Rozpočet SM Opava na rok 2010.....	29
3.2	Statutární město Frýdek – Místek.....	30
3.2.1	Analýza hospodaření v roce 2006.....	31
3.2.2	Analýza přijatých dotací v roce 2006.....	32
3.2.3	Analýza hospodaření v roce 2007.....	34
3.2.4	Analýza přijatých dotací v roce 2007.....	35
3.2.5	Analýza hospodaření v roce 2008.....	36
3.2.6	Analýza přijatých dotací v roce 2008.....	37
3.2.7	Analýza hospodaření v roce 2009.....	39
3.2.8	Analýza přijatých dotací v roce 2009.....	40
3.2.9	Rozpočet SM Frýdek – Místek na rok 2010.....	41
3.3	Statutární město Teplice.....	41
3.3.1	Analýza hospodaření v roce 2006.....	42
3.3.2	Analýza přijatých dotací v roce 2006.....	43
3.3.3	Analýza hospodaření v roce 2007.....	44
3.3.4	Analýza přijatých dotací v roce 2007.....	44
3.3.5	Analýza hospodaření v roce 2008.....	45
3.3.6	Analýza přijatých dotací v roce 2008.....	46
3.3.7	Analýza hospodaření v roce 2009.....	47
3.3.8	Analýza přijatých dotací v roce 2009.....	48
3.3.9	Rozpočet SM Teplice na rok 2010.....	49
4	ZHODNOCENÍ ROLE DOTACÍ V HOSPODAŘENÍ STATUTÁRNÍHO MĚSTA.....	50
4.1	Zhodnocení hospodaření vybraných statutárních měst.....	50

4.1.1	Zhodnocení hospodaření SM Opava v letech 2006 – 2010	50
4.1.2	Zhodnocení hospodaření SM Frýdek – Místek v letech 2006 – 2010	51
4.1.3	Zhodnocení hospodaření SM Teplice v letech 2006 - 2010	52
4.1.4	Zhodnocení hospodaření vybraných statutárních měst v letech 2006 – 2010 ..	53
4.2	Zhodnocení přijatých dotací vybraných statutárních měst v letech 2006 - 2009	55
4.2.1	Přijaté dotace na obyvatele	56
4.2.2	Zhodnocení dotací nejvíce se podílejících na příjmech v třídění dle rozpočtové skladby.....	58
5	ZÁVĚR.....	59
Seznam použité literatury		
Seznam zkratk		
Seznam příloh		

1 ÚVOD

Příjmy obecních rozpočtů jsou velice pestré, dělíme je podle různých hledisek. Pro jejich popis lze využít druhové třídění dle rozpočtové skladby, které rozděluje příjmy do 4 tříd na daňové příjmy, nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a dotace. Dotace představují druhý nejvýznamnější zdroj financování obcí v ČR.

Dotační politika je nástrojem municipální a fiskální politiky. Ústřední místo ve fiskální politice mají veřejné rozpočty, v nichž se shromažďují finanční prostředky, pomocí kterých vláda zabezpečuje své funkce. Jedná se tedy o shromáždění, přerozdělení a užití veřejných prostředků. Obsahem dotační politiky je zejména obdržení nenávratných finančních prostředků, které jsou poskytovány vyšší úrovni správy místním správám za účelem stimulace poskytování vybraných statků, vše ve veřejném zájmu.

Cíle dotační politiky bývají zajištěny aktéry veřejné politiky. Jedná se v první řadě o subjekty dotační politiky, a to Parlament ČR, který vydává zákony a předpisy týkající se správy statutárního města, Ministerstvo financí ČR a ostatní ministerstva, kterých se problematika jednotlivých dotací týká, dále jsou zde Státní fondy a rozpočet EU. Objekty, na které dotační politika působí jsou občané, organizace působící v městských obvodech, okolní obce a kraj.

Stát se v Ústavě zavázal poskytovat občanům tzv. veřejné služby, které nabývají různých podob. V konkrétní rovině se zabezpečení veřejných služeb děje prostřednictvím řady veřejných politik, které identifikují problémová místa a navrhují způsob jejich řešení včetně výběru vhodného nástroje. Dotační politika je vymezena existencí jednotlivých pravidel pro poskytování dotací a každoročním vyhlásováním tzv. hlavních oblastí, které budou v daném roce podpořeny. I když existují určité zásady, jednotlivé resorty si pravidla pro poskytování dotací v rámci vyhlásování programů upravují tak, aby vyhovovaly jejich konkrétním potřebám.

Mezi nástroje ovlivňující dotační politiku řadíme zákony, vyhlášky a nařízení z různých úrovní. Základním zákonem pro obce je zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, dále se obce řídí zákonem č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. Např. nenárokové dotace pro rok 2009 jsou plánované státem a jmenovitě schvalované v rámci zákona č. 475/2008 Sb. o státním rozpočtu České republiky na rok 2009.

Cílem diplomové práce je analýza hospodaření Statutárního města Opava, zhodnocení role dotací v rozpočtu a srovnání s vybranými statutárními městy.

Statutární města byla vybrána podle počtu obyvatel tak, aby byla srovnatelná s Opavou, pro dosažení cílů byly vybrány jako další města Frýdek – Místek a Teplice.

Ke stanovení závěrů využiji analýzu hospodaření a vývoj dotací za léta 2006 – 2010, ze kterých je možno zjistit, která oblast výdajů je nejvíce dotována, kolik dotací dostanou jednotlivá města na obyvatele a další.

Využiji metody kvantitativního výzkumu, jako jsou srovnání a rozhovor. Informace jsou čerpány z internetových zdrojů, knižních zdrojů, zpravodajů statutárních měst, finančních výkazů, Integrovaných plánů rozvoje měst.

Hypotézou řešení práce je skutečnost, že obdobné podíly hlavních částí rozpočtu jsou podobné ve všech zvolených statutárních městech a Statutární město Opava dostává obdobný podíl dotací na obyvatele jako ostatní vybraná statutární města.

Práce je včetně úvodu a závěru rozčleněna do pěti kapitol. Druhá kapitola se zaměřuje na roli dotací v hospodaření obcí – je zde zachycena struktura rozpočtu statutárních měst a členění dotací.

Třetí kapitola se zabývá analýzou hospodaření vybraných statutárních měst za léta 2006 – 2010. Jsou uvedeny základní údaje jednotlivých statutárních měst a analýza hospodaření spolu s přijatými dotacemi ve sledovaném období.

Čtvrtá kapitola hodnotí roli dotací v hospodaření statutárního města, zaměřuje se na srovnání vybraných statutárních měst s Opavou z hlediska hospodaření a přijatých dotací.

2 ROLE DOTACÍ V HOSPODAŘENÍ OBCÍ

„Dotace jsou definovány jako nenávratné finanční prostředky, které jsou poskytovány např. vyšší úrovní správy místním správám za účelem stimulace poskytování vybraných statků.“¹

Dotace nebo-li transfery představují druhý nejvýznamnější zdroj financování obcí v ČR. U většiny územních samosprávných celků převažuje situace, kdy příjmy nevytvářejí dostatečné zdroje na pokrytí výdajů. Výdaje územních samospráv rostou rychleji než jejich daňové příjmy a je potřeba prostřednictvím dotací zabezpečit rovnováhu územních rozpočtů. Používání transferů se stalo jedním z hlavních rysů moderního fiskálního federalismu. Hlavním úkolem místních financí je zajištění dostatečných finančních zdrojů na vlastní činnost dané obce a na ty činnosti, které na ni deleguje stát.²

2.1 Obecní rozpočet

„Rozpočet je obecně chápán jako peněžní fond, finanční plán, balance či nástroj prosazování cílů veřejné politiky.“³

Rozpočet je nástroj realizace koncepce územní samosprávy a prosazování lokálních zájmů a preferencí obyvatelstva, žijícím na daném území. Soustřeďuje rozpočtové příjmy, odhadované výdaje, včetně závazných ukazatelů a financujících položek a dotačních vztahů.

Na místní úrovni se sestavuje obecní rozpočet, představující nejnižší složku veřejných financí. Tvoří spolu s krajským rozpočtem územní rozpočty, které jsou propojeny se státním rozpočtem a veřejnými fondy. Rozpočet obce obsahuje příjmy a výdaje, které mají vztah k činnosti samosprávy i k výkonu státní správy v rámci přenesené působnosti. Dále má rozpočet vztah k municipálnímu, resp. regionálnímu veřejnému sektoru, který prostřednictvím veřejnoprávních neziskových organizací zabezpečuje preferované veřejné statky. Finanční vztahy k podnikatelským subjektům jsou prostřednictvím daní, které podnikatelé platí do rozpočtu a také prostřednictvím výdajů při poskytování dotací. V neposlední řadě má statutární město finanční vztahy s rozpočtem kraje a s ostatními obcemi.

Každá obec musí každoročně sestavovat rozpočet, podle kterého hospodáří. Rozpočet představuje bilanci příjmů a výdajů obce v daném roce, sestavuje se jako vyrovnaný. Při zpracování rozpočtu se vychází z rozpočtového výhledu.⁴

¹HALÁSEK, D. *Rozhodování ve veřejném sektoru*. (2006). s. 171.

²PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů, teorie a praxe*. (2007)

³PEKOVÁ, J. *Veřejné finance úvod do problematiky*. (2008). s. 100.

⁴PEKOVÁ, J. *Veřejné finance úvod do problematiky*. (2008).

Struktura rozpočtu statutárních měst

Statutární města jsou města, jejichž území se může členit na městské obvody nebo městské části s vlastními samosprávnými orgány. Těchto statutárních měst je v ČR 23 a jsou to v podstatě největší města v ČR. Statutárními městy jsou Kladno, České Budějovice, Plzeň, Karlovy Vary, Ústí nad Labem, Liberec, Hradec Králové, Pardubice, Jihlava, Brno, Zlín, Olomouc, Přerov, Chomutov, Děčín, Frýdek - Místek, Ostrava, Opava, Havířov, Most, Teplice, Karviná a Mladá Boleslav.

Všeobecná pravidla hospodaření obcí jsou platná pro veškeré hospodaření statutárních měst, ale tato města si pro hospodaření svých obvodů či částí vytváří dílčí vlastní pravidla, která stanovuje vyhláška (statut), kterou si město přijímá. Obecná pravidla zde neexistují, vlastní pravidla jsou individuální podle zvyklostí konkrétního statutárního města. Tato pravidla stanoví např. jaké příjmy budou mít městské obvody, které činnosti budou zajišťovat a financovat apod. Statutární město je samostatně spravováno zastupitelstvem města. Dalšími orgány statutárního města jsou rada města, primátor, magistrát a zvláštní orgány města.⁵

„Příjmy rozumíme veškeré nenávratně inkasované prostředky, opěťované i neopěťované, z domácí ekonomiky i ze zahraničí, včetně přijatých darů a dotací a přijaté splátky půjček, poskytnutých za účelem rozpočtové politiky.“⁶

Druhově třídíme příjmy následujícím způsobem:

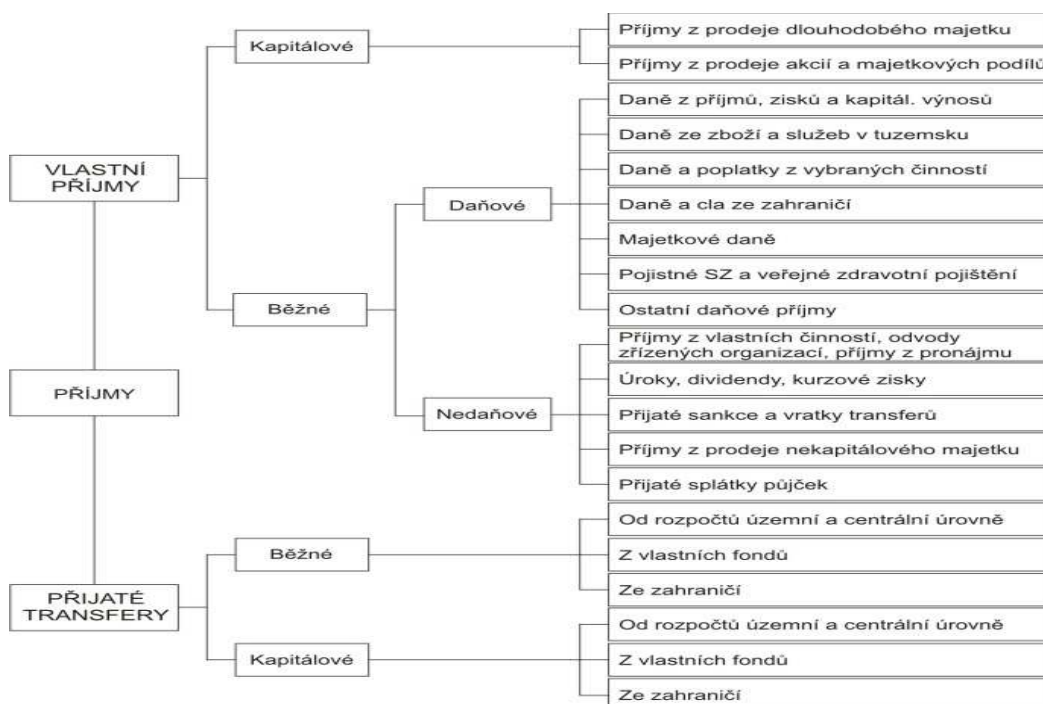
- **daňové příjmy** – jsou povinné, bez přímé protihodnoty a tvoří významný podíl na příjmech statutárních měst, patří zde svěřené a sdílené daně, poplatky apod;
- **nedaňové příjmy** – mají přímou protihodnotu, tvoří příjmy z majetku a podnikání, uživatelské poplatky apod;
- **kapitálové příjmy** – příjmy z prodeje investičního majetku, akcií a majetkových podílů;
- **přijaté transfery** – neopěťované a nenávratně inkasované dotace a dary od jiných úrovní vlády a od zahraničních vlád a institucí.

Příklady jednotlivých druhů příjmů jsou uvedeny v obrázku č. 2.1.

⁵Wikipedie, otevřená encyklopedie. Dostupné na [www: http://cs.wikipedia.org/wiki/Statut%C3%A1rn%C3%AD_m%C4%9Bsto](http://cs.wikipedia.org/wiki/Statut%C3%A1rn%C3%AD_m%C4%9Bsto). [12.2.2010].

⁶KINŠT, J.; PAROUBEK, J. *Rozpočtová skladba v roce 2009*. (2009). s. 18.

Obrázek č. 2.1 Druhové rozdělení příjmů

Zdroj: KINŠT, J.; PAROUBEK, J. *Rozpočtová skladba v roce 2009*. (2009). s. 20.

„Výdaje jsou veškeré návratné platby na běžné i kapitálové účely, opětované i neopětované, a poskytované návratné platby (půjčky) za účelem rozpočtové politiky.“⁷

Druhově třídíme výdaje následujícím způsobem:

- **běžné výdaje** – výdaje na platy, pojistné, nákupy materiálu, úroky, voda, teplo, plyn, elektrická energie, pohonné hmoty, služby, cestovné, opravy a udržování, programové vybavení, nájemné, neinvestiční transfery nefinančním podnikatelským subjektům, veřejnoprávním subjektům, obyvatelstvu (sociální dávky);
- **kapitálové výdaje** – investiční nákupy jako je programové vybavení, nákupy dlouhodobého nehmotného majetku, budovy, haly, stavby, stroje, zařízení, dopravní prostředky, výpočetní technika, umělecká díla, pozemky, nákup akcií a majetkových podílů, investiční transfery.⁸

Veřejný rozpočet představuje bilanci příjmů a výdajů. Výsledek této bilance za celé rozpočtové období představuje rozpočtové saldo. Může vykazovat jak přebytek, tak schodek a je výrazem krátkodobé rozpočtové nerovnováhy. Fiskální nerovnováha je stav nesouladu mezi rozpočtovými příjmy a výdaji ve veřejném rozpočtu.

⁷KINŠT, J.; PAROUBEK, J. *Rozpočtová skladba v roce 2009*. (2009). s. 21.

⁸KINŠT, J.; PAROUBEK, J. *Rozpočtová skladba v roce 2009*. (2009).

Stav rovnováhy, nebo-li vyrovnanost rozpočtu je v praxi velmi vzácný. Rozpočet je vyrovnaný, je-li jako vyrovnaný schválen. V průběhu roku jsou ale příjmy a výdaje v nerovnováze. První situace je případ, kdy příjmy jsou vyšší než výdaje, hovoříme o **přebytkovém rozpočtu**. Jestliže jsou rozpočtové příjmy menší než rozpočtové výdaje, vznikne horší varianta – **rozpočtový schodek**.

Územní samosprávné celky vytvářejí účelové a neúčelové fondy, jejichž zdrojem mohou být přebytky z minulých let či nevyužité příjmy běžného roku. Jejich tvorba slouží zejména k úhradě schodku rozpočtu nebo financování neplánovaných potřeb v průběhu roku.⁹

Plánuje-li obec použít loňský přebytek nebo jeho část ke krytí letošních výdajů, sestavuje deficitní rozpočet. Deficitní rozpočet není synonymem špatného rozpočtu, obec si může šetřit příjmy na budoucí větší a finančně náročné akce a roky, kdy se takto nastřádané prostředky použijí. Financování deficitu lze i cestou přijatého úvěru nebo emise vlastních dluhopisů. Nejlepším způsobem je ale pokrytí deficitu z vlastních zdrojů, např. přebytkem přecházejících let.¹⁰

2.2 Dotace územním samosprávám

Dotace představují výrazný podíl zdrojů územních rozpočtů. Většinou zaujímají druhé místo celkových příjmů, hned za daňovými příjmy. Dotace jsou poskytovány z rozpočtu vyšší úrovně do rozpočtu nižší úrovně. Územní samospráva se podílí na spolufinancování téměř všech druhů dotací. Problémem dotačních systémů je nalezení vhodných kritérií pro poskytování dotací a náročná administrativa.

Dotační vazby mezi ústřední vládou a územní samosprávou by měly respektovat:

- **nezávislost v rozhodování, samostatnost územní samosprávy;**
- **příjmovou dostatečnost;**
- **spravedlnost rozdělování** uvnitř rozpočtové soustavy;
- **stabilitu a plánování** a alespoň střednědobé **prognózování;**
- **ekonomickou efektivnost, neutrálnost** v ovlivňování rozhodování;
- **jednoduchost**, administrativní nenáročnost;
- **motivaci územní samosprávy na dobrém hospodaření**, dotace by neměly být poskytovány ke krytí deficitu;
- **využívání i cílených grantů** pro financování vymezených potřeb.¹¹

⁹ ČERVENKA, M. *Soustava veřejných rozpočtů*. (2009).

¹⁰ KINŠT, J.; PAROUBEK, J. *Rozpočtová skladba v roce 2009*. (2009).

¹¹ PEKOVÁ, J. *Veřejné finance úvod do problematiky*. (2008).

Dotace územním samosprávám jsou poskytovány z těchto veřejných rozpočtů:

- státní rozpočet;
- státní fondy;
- kraje;
- fondy EU.

Státní rozpočet obsahuje kapitolu Všeobecná pokladní správa, pod dohledem Ministerstva financí. Hlavními příjmy plynoucími z této kapitoly jsou dotace na výkon státní správy, příspěvky na školství, dotace na vybraná zdravotnická zařízení a dotace na výkon zřizovatelských funkcí. Podrobněji viz kapitola 2.3.

Státní fondy poskytují účelové a kapitálové dotace na financování investic ve veřejném sektoru. Nejčastěji se jedná o dotace ze Státního fondu životního prostředí na investice s ekologickým aspektem. Státní fond rozvoje bydlení podporuje bytovou výstavbu, Státní fond dopravní infrastruktury zahrnuje dotace na údržbu a opravy komunikací.

Obce mohou získávat dotace od **krajů**, např. na podporu rozvoje cestovního ruchu v rámci samostatné působnosti či na sbory dobrovolných hasičů a další.

V neposlední řadě jsou důležité **dotace z Evropské unie**, vyplácené ze strukturálních fondů a Kohezního fondu prostřednictvím Národního fondu. Tento druh dotací se většinou vyplácí až po realizaci akce, či stavby. Mají charakter jak kapitálových, tak běžných dotací a jsou přísně účelové. Nejčastěji jsou určeny na financování čistíček odpadních vod, kanalizací, na budování cyklotras, přeshraniční spolupráci apod. Více informací o fondech EU je uvedeno v kapitole 2.4.1.

Největší skupinu tvoří dotace v rámci souhrnného dotačního vztahu státního rozpočtu obcím a dotace z kapitoly Všeobecná pokladní správa, z nich je většina nároková. Ostatní běžné dotace jsou poskytovány dle programu jednotlivých ministerstev¹², stejně jako většina kapitálových dotací.¹³

Do rozpočtů obcí jsou poskytovány:

- 1) **běžné (neinvestiční) dotace** – financují se jimi běžné provozní potřeby. Největší objem představují dotace na dávky sociální péče a na výkon státní správy. Jsou využívány:

¹² viz **IS PROFIN** – Informační systém programového financování.

¹³ PEKOVÁ, J. *Veřejné finance úvod do problematiky*. (2008).

- **účelové dotace** – jsou poskytovány na předem stanovený účel, který musí obec dodržet. Jsou jimi financovány preferované veřejné statky, které obec zabezpečuje, např. základní vzdělání, veřejné zdravotnictví, údržba komunikací apod.
 - **neúčelové dotace** – obec musí splnit stanovené kritéria a využití je v kompetencích obce, mohou jimi tedy financovat širokou škálu statků a služeb. Touto dotací se posilují pravomoci a odpovědnost orgánů územní samosprávy za využití dotací.
- 2) kapitálové (investiční) účelové dotace** – slouží na financování konkrétní investice, např. výstavbu školy, komunálních bytů apod. Tyto dotace jsou přísně zúčtovatelné, v ČR se nevyčerpaná část nebo špatně použitá dotace vrací poskytovateli.

Dotace třídíme také podle způsobu, jakým je obec získává:

- 1) nárokové dotace** – obec má na dotaci automaticky nárok a dostává ji pravidelně, aniž by o ni musela žádat. Většinou je na veřejnou službu, kterou obec vykonává;
- 2) nenárokové dotace** – obec musí o tento typ dotace žádat, nemá na ně automaticky nárok, musí splnit určitá kritéria.

Územním rozpočtům lze poskytovat také **mimořádné dotace** podle vzniku potřeby. Jsou uvolňovány v průběhu roku a mají investiční i neinvestiční charakter. Představují použití rezerv státního rozpočtu z kapitoly Všeobecná pokladní správa a vyplývají z rozpočtových změn.¹⁴

V praktické části analýzy přijatých dotací je využito členění přijatých transferů dle rozpočtové skladby následujícím způsobem:

TŘÍDA 4 – PŘIJATÉ TRANSFERY

- **Neinvestiční přijaté transfery** – nejsou určeny k pořízení dlouhodobého majetku;
 - **Neinvestiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů ústřední úrovně**
 - Neinvestiční přijaté transfery z všeobecné pokladní správy SR
 - Neinvestiční přijaté transfery ze státního rozpočtu v rámci souhrnného dotačního vztahu
 - Neinvestiční přijaté transfery ze státních fondů (např. dotace ze SF rozvoje bydlení, SF dopravní infrastruktury a SF životního prostředí)

¹⁴PEKOVÁ, J. *Veřejné finance úvod do problematiky*. (2008).

- Ostatní neinvestiční přijaté transfery ze státního rozpočtu
- Neinvestiční převody z Národního fondu (využívají např. obce, které inkasují dotace EU ze strukturálních fondů nebo Fondu soudržnosti)
- **Neinvestiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů územní úrovně**
 - Neinvestiční přijaté transfery od obcí (zahrnují např. příspěvky od jiných obcí na úhradu provozních výdajů v případě přijetí dětí z těchto obcí do školy nebo peněžní dary přijímané od jiných obcí)
 - Neinvestiční přijaté transfery od krajů
- **Převody z vlastních fondů**
 - Převody z vlastních fondů hospodářské činnosti
- **Neinvestiční přijaté transfery ze zahraničí**
 - Neinvestiční přijaté transfery od mezinárodních institucí
 - Neinvestiční transfery přijaté od Evropské unie
- **Investiční přijaté transfery**
 - **Investiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů ústřední úrovně**
 - Investiční přijaté transfery z všeobecné pokladní správy SR (zahrnuje investiční dotace z kapitoly Všeobecná pokladní správa SR pod správou Ministerstva financí)
 - Investiční přijaté transfery ze SR v rámci souhrnného dotačního vztahu (pouze pro dotace ze SR obcím a krajům)
 - Investiční přijaté transfery ze státních fondů (např. dotace ze SF rozvoje bydlení, SF dopravní infrastruktury a SF životního prostředí)
 - Ostatní investiční přijaté transfery ze SR
 - Investiční převody z Národního fondu
 - **Investiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů územní úrovně**
 - Investiční přijaté transfery od obcí
 - Investiční přijaté transfery od krajů
 - **Investiční přijaté transfery ze zahraničí**
 - Investiční přijaté transfery od cizích států
 - Investiční přijaté transfery od mezinárodních institucí
 - Investiční transfery přijaté od Evropské unie.¹⁵

¹⁵KINŠT, J.; PAROUBEK, J. *Rozpočtová skladba v roce 2009*. (2009).

2.3 Dotace ze státního rozpočtu

V současné době jsou v ČR ze státního rozpočtu poskytovány dotace do územních rozpočtů:

- schválené **zákonem o státním rozpočtu** na příslušný rok, jedná se o dotace běžné (neinvestiční) a dotace kapitálové (investiční) na konkrétní investice;
- **dotace z rozpočtových kapitol**, které jsou spravovány příslušnými ministerstvy, největší objem plyne z kapitoly Ministerstva pro místní rozvoj, a to z regionálních operačních programů (např. Rozvoj venkova, Rozvoj měst, Podpora prosperity regionu);
- **dotace z kapitoly Všeobecná pokladní správa SR** spravované Ministerstvem financí ČR, včetně mimořádných (neplánovaných) dotací.

Nejvýznamnější skupinu dotací představují dotace vyplácené v rámci souhrnného vztahu státního rozpočtu obcím, z kapitoly Všeobecná pokladní správa. Běžné dotace tvoří 90% dotací ze státního rozpočtu. Bývají určeny zejména na zohlednění lokálních specifik při zajišťování veřejně prospěšných služeb a statků na místní úrovni. Zákon o státním rozpočtu¹⁶ definuje kritéria pro přidělování dotace na přenesený výkon státní správy.¹⁷

2.3.1 Nárokové dotace

Nárokové dotace jsou především dotace svázané s veřejnou službou, kterou daná obec vykonává. Výše by se měla pohybovat podle nákladů na příslušnou činnost, měla by být zejména zajištěna standardní úroveň veřejných statků na celém území státu. Za předem stanovených podmínek je obci poskytnuta automaticky. Mezi tyto dotace patří např.:

- **dotace na výkon státní správy** - výše příspěvku je závislá na rozsahu přenesené působnosti k výkonu státní správy, velikosti správního obvodu vyjádřené počtem obyvatel a na podílu velikosti správního obvodu podle počtu trvale bydlících obyvatel obce. Je určena na částečnou úhradu osobních a věcných výdajů spojených s výkonem státní správy.
- **dotace na výkon zřizovatelských funkcí** - kritériem pro získání této dotace je rozsah činností, které převzala příslušná obec z činnosti Okresního úřadu. Jedná se o oblast sociálních služeb, z toho účelově dotace na sociální služby.¹⁸

¹⁶Zákon č. 475/2008 Sb. o státním rozpočtu České republiky na rok 2009, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁷PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů, teorie a praxe*. (2007).

¹⁸PEKOVÁ, J. *Veřejné finance úvod do problematiky*. (2008).

Ostatní nárokové dotace jsou přísně zúčtovatelné a nevyužitá část se vrací do státního rozpočtu. Většinou jsou vypláceny krajům, které je potom rozdělují jednotlivým obcím.

- **příspěvek na školství** - financování provozních výdajů na jednoho žáka školy zřízené obcí, tato dotace není zúčtovatelná (1 282 Kč na žáka v roce 2006);
- **dotace pro domovy důchodců** – financovala se jimi část provozních výdajů domovů důchodců, jejichž zřizovatelem je obec (70 050 Kč v roce 2006). Dnes již tyto dotace neexistují;
- **dotace pro ústavy sociální péče** – byla určena na provozování ústavů sociální péče, jejichž zřizovatelem je obec (85 335 Kč na jedno místo s celoročním pobytem a 45 920 Kč v denním režimu v roce 2006). Dnes již tyto dotace neexistují;
- **dotace pro vybraná zdravotnická zařízení** - objektem dotace jsou dětská zdravotnická zařízení, jejichž zřizovatelem je obec a jsou příjmově napojena na zdravotní pojišťovny (85 335 Kč na jedno místo v roce 2006);
- **dotace na dávky sociální péče** – dotace na dávky státní sociální podpory, plynoucí do rozpočtu obcí s rozšířenou působností a do rozpočtu pověřených a ostatních obcí, které mohou vyplácet dávky; (15 297 mld. Kč pro všechny obce v roce 2006).¹⁹

V roce 2009 a 2010 jsou vypláceny pouze příspěvky na školství, dotace na vybraná zdravotnická zařízení, dotace na výkon státní správy a na zřizovatelské funkce. Většina těchto účelových dotací financuje opakující se výdaje pouze částečně, plně jsou pokryty dotací pouze výdaje na sociální dávky.²⁰

2.3.2 Nenárokové dotace

Obec na tyto dotace nemá nárok a musí žádat o jejich přidělení. Získání těchto dotací závisí na řadě okolností:

- objem prostředků státu;
- vlastní zdroje obcí;
- množství požadavků;
- zadlužení obce, ale jen do roku 2008, dnes už dluhová služba nemá vliv;
- regionální politika státu;
- lobbování.²⁰

¹⁹PEKOVÁ, J. *Veřejné finance úvod do problematiky*. (2008).

²⁰PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů, teorie a praxe*. (2007).

Dotace zde představují státem podporované aktivity obcí, které mají zejména investiční charakter, tzn. převaha kapitálových dotací nad běžnými. Nenárokové dotace jsou většinou poskytovány prostřednictvím státem vyhlašovaných grantových programů z rozpočtových kapitol některých ministerstev. Jsou jmenovitě schvalované v rámci Zákona o státním rozpočtu²¹.

Existence nenárokových dotací podporuje obce při vkládání svých prostředků do budoucnosti, prostřednictvím dotací také stát podporuje rozvoj veřejného sektoru v obci.

Příkladem může být program Regenerace městských památkových rezervací a zón vyhlašovaný Ministerstvem kultury, program Rozvoj dopravy a dopravní infrastruktury z Ministerstva pro místní rozvoj atd.²²

2.4 Dotace z fondů EU

Evropská unie prostřednictvím politiky soudržnosti usiluje o rovnoměrný hospodářský a společenský rozvoj svých členských států a jejich regionů. Cílem je zmírnit rozdíly v životní a ekonomické úrovni mezi chudšími a bohatšími zeměmi EU a aby se zvyšovala schopnost Evropské unie jako celku čelit výzvám 21. století. Důraz je kladen na udržitelný růst, inovace a konkurenceschopnost. Dále je snaha o vytváření otevřené, flexibilní a soudržné společnosti s vysokou mírou zaměstnanosti. Evropská politika hospodářské a sociální soudržnosti je výrazem tohoto snažení, vedle zemědělské politiky patří k nejvýznamnějším evropským agendám, na kterou směřuje více než třetina společného rozpočtu.

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR vystupuje v roli centrálního koordinátora využívání fondů EU v České republice. Pro tuto funkci byl zřízen Národní orgán pro koordinaci.²³

2.4.1 Fondy Evropské unie

Fondy EU představují hlavní nástroj realizace evropské politiky hospodářské a sociální soudržnosti. Prostřednictvím těchto fondů se rozdělují finanční prostředky určené ke snižování ekonomických a sociálních rozdílů mezi členskými státy a jejich regiony.

Evropská unie disponuje zejména **Strukturálními fondy**, kam se řadí Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF) a Evropský sociální fond (ESF) a **Fondem soudržnosti** (FS).

²¹Zákon č. 475/2008 Sb. o státním rozpočtu České republiky na rok 2009, ve znění pozdějších předpisů.

²²PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů, teorie a praxe*. (2007).

²³Strukturální fondy EU. Dostupné na [www: http://www.strukturalni-fondy.cz](http://www.strukturalni-fondy.cz). [10.4.2010].

Operační programy

Každá členská země si vyjednává s Evropskou komisí operační programy (OP), které představují určitý mezistupeň mezi hlavními evropskými fondy (ERDF, ESF a FS) a konkrétními příjemci finanční podpory v členských státech a regionech.

Předpokladem pro získání podpory z fondů EU je zpracování programových dokumentů, ve kterých každá členská země zachytí priority a cíle svého rozvoje. Česká republika postupuje podle Národního rozvojového plánu, který stojí nejvýše a je zpracován pro území celého státu.²⁴

Česká republika má vyjednaných 26 operačních programů, 8 z nich je zaměřeno tematicky (např. na dopravu, vědu a vzdělání, zaměstnanost, životní prostředí) a 7 zeměpisně dle regionů soudržnosti. Ostatní OP umožňují příhraniční, meziregionální a neregionální spolupráci či zajišťují technické, administrativní a výzkumné zázemí realizace politiky soudržnosti.²⁵

Tematické operační programy

V rámci cíle Konvergence je pro období 2007 – 2013 připraveno 8 tematických operačních programů. Každý z nich má specifické zaměření a je určen pro celé území ČR s výjimkou hl. města Prahy. Jsou dostupné tyto tematické operační programy, které jsou seřazeny od programů, na které jde nejvíce finančních prostředků:

- OP Doprava;
- OP Životní prostředí;
- OP Podnikání a inovace;
- OP Výzkum a vývoj pro inovace;
- OP Lidské zdroje a zaměstnanost;
- OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost;
- Integrovaný OP;
- OP Technická pomoc.²⁵

Regionální operační programy

Regionálních operačních programů (ROP) je připraveno celkem 7, jsou určeny pro celé území České republiky s výjimkou Hl. města Prahy. Tyto programy pokrývají několik tematických oblastí s cílem zvýšení konkurenceschopnosti regionů, urychlení jejich rozvoje a

²⁴PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů, teorie a praxe*. (2007).

²⁵Strukturální fondy EU. Dostupné na [www: http://www.strukturalni-fondy.cz](http://www.strukturalni-fondy.cz). [10.4.2010].

zvýšení atraktivity regionů pro investory. Každý ROP je řízen samostatně regionální radou příslušného regionu soudržnosti.

Jednotlivé ROP jsou seřazeny od nejvíce financovaných po nejméně financované:

- ROP NUTS II Severozápad;
- ROP NUTS II Moravskoslezsko;
- ROP NUTS II Jihovýchod;
- ROP NUTS II Střední Morava;
- ROP NUTS II Severovýchod;
- ROP NUTS II Jihozápad;
- ROP NUTS II Střední Čechy.

Regionální operační program je samostatným dokumentem spravovaným samostatnou regionální radou a reagujícím na potřeby příslušného regionu. Zaměřují se většinou na obdobná témata, jako je dopravní dostupnost a obslužnost, rozvoj území, regionální rozvoj podnikání, rozvoj cestovního ruchu apod.²⁶

Evropská územní spolupráce

Evropská územní spolupráce je jeden z cílů politiky hospodářské a sociální soudržnosti, realizovaného prostřednictvím příhraniční, nadnárodní a meziregionální formy spolupráce. Operační programy příhraniční spolupráce se týkají vždy hraničních regionů NUTS²⁷ III, sousedících s regiony v jiném členském státu. Česká republika využívá operační program pro příhraniční spolupráci s Polskem, Saskem, Bavorskem, Rakouskem a Slovenskem.

Operační program Meziregionální spolupráce je společný pro všechny členské státy EU a taky Norsko a Švýcarsko.

Pro Operační program Nadnárodní spolupráce je EU rozdělena do několika zón. Česká republika patří do zóny Střední Evropa a OP Nadnárodní spolupráce sdílíme s Rakouskem, Polskem, částí Německa, Maďarskem, Slovinskem, Slovenskem, částí Itálie a z nečlenských zemí s částí Ukrajiny.²⁶

²⁶ Strukturální fondy EU. Dostupné na [www: http://www.strukturalni-fondy.cz](http://www.strukturalni-fondy.cz). [10.4.2010].

²⁷ Územní statistická jednotka.

2.4.2 Programovací období 2007 – 2013

V letech 2007 – 2013 by mělo být na politiku hospodářské a sociální soudržnosti vyčleněno z evropských fondů 26,69 miliard eur. V tomto programovacím období bude kladen důraz na tyto tři cíle:

Cíl 1 – Konvergence: podpora růstu a tvorby pracovních míst v nejméně rozvinutých členských zemích a oblastech. K vyplácení budou použity tyto fondy: Evropský regionální fond, dále jen ERDF, Evropský sociální fond, dále jen ESF a Fond soudržnosti. Z těchto fondů bude vyčleněno 78,5 % prostředků na politiku soudržnosti. Podpora z Fondu soudržnosti je určena členským státům s HDP na obyvatele pod 90 % průměru EU. Podpora ze strukturálních fondů je určena regionům s HDP na obyvatele pod 75 % průměru EU.

Cíl 2 – Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost: cíl usiluje o podporu konkurenceschopnosti a atraktivnosti regionů i zaměstnanosti v regionech předvídáním hospodářských a sociálních změn. Uplatňuje se ve všech členských státech a regionech, na které se neuplatňuje Cíl 1 – Konvergence. Na tento cíl bude vyčleněno 17,3 % prostředků z ERDF a ESF.

Cíl 3 – Evropská územní spolupráce: vychází z iniciativy INTERREG a realizuje se přeshraničními a mezinárodními programy. Zaměřuje se na problémy území, rozdělenými národními hranicemi. Alokováno bude 4,2 % prostředků na politiku soudržnosti, prostřednictvím ERDF.

Na politiku soudržnosti v ČR bude z rozpočtu EU vyčleněno 774,5 mld. Kč. Odhaduje se čistý příjem²⁸ České republiky okolo 100 mld. Kč ročně. V tomto programovacím období bude ČR moci poprvé čerpat finanční zdroje ze strukturálních fondů v plném rozsahu a bylo přiznáno třikrát více finančních prostředků než za minulé programovací období.²⁹

2.5 Vybrané otázky dotací

Získání podpory z fondů EU je dobré chápat jako investici, která se může velice vyplatit, ale je nutné pečlivě zvážit náklady, přínosy a rizika. Do sféry dotací vstupujeme s rozvahou, s očekáváními a dobře vybaveni informacemi. Odpověď na otázku, zda chceme získat dotaci z některého z programů fondů EU by měla znít „Ano, ale ne za každou cenu...“

Každý žadatel o dotaci by si měl ujasnit několik základních otázek, podle kterých se bude rozhodovat, zda se ucházet o dotaci či nikoli. Čeho a jak chci s pomocí dotace

²⁸Rozdíl mezi částkou, kterou Česká republika zaplatí jako člen do rozpočtu EU a částkou, kterou obdrží z EU.

²⁹PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů, teorie a praxe*. (2007).

dosáhnout? Je tento záměr podporovaný a splňuje kritéria pro žadatele? Jaký je orientační rozpočet pro projektový záměr, mám zajištěny zdroje na jeho realizaci?

Žádost o dotaci z fondů EU se musí opírat o reálné rozvojové potřeby a záměry. Nejde jen o získání dotace, ale také o její udržení. Jedna z podmínek k získání a udržení dotace je tříletá až pětiletá udržitelnost projektu. Každý podpořený projekt musí prokázat svoji životaschopnost i bez finanční podpory z veřejných zdrojů.³⁰

2.5.1 Dotační možnosti

Projektový záměr potenciálního žadatele je třeba porovnat s aktuální i potenciální nabídkou dotačních příležitostí. Existuje široká škála možností podpor a objem prostředků v jednotlivých programech je obrovský. Programy fondů EU představují stabilní dotační prostředí, protože jsou programy víceleté a výzvy se opakují.

Informace o programech fondů EU jsou veřejné a dostupné. Problémem může být jejich spolehlivost a aktuálnost. Jednou z možností je využití služeb různých konzultantů, kterými mohou být správce programu podpory, bankovní instituce a externí konzultanti. Správci jednotlivých programů podpor z fondů EU by měli poskytnout nejucelenější informace.²⁹

2.5.2 Finance a čas

Na pole evropských dotací vstupujeme zejména kvůli finanční podpoře projektových záměrů, proto jsou finance na prvním místě. Finanční prostředky z dotačních titulů se poskytují pouze na tzv. způsobilé výdaje projektu. „*Způsobilé výdaje projektu jsou ty výdaje, které jednoznačně splňují náplň jednotlivých priorit a opatření operačních programů a jsou v souladu s platnou legislativou a platnými metodikami řídicího orgánu programu. Výčet způsobilých výdajů je uveden při vyhlášení výzvy na příslušný dotační titul.*“³¹ Žadatel je povinen zajistit financování tzv. nezpůsobilých výdajů vlastními nebo vypůjčenými zdroji.

Nejdůležitější modely čerpání dotací jsou ex ante a ex post platby. Platby ex post znamenají čerpání dotace po ukončení projektu nebo jeho etap. Zálohové platby jsou využívány u projektů, které jsou realizovány organizacemi řízenými orgány státní a veřejné správy a nebo svojí povahou nejsou vhodné pro financování prostřednictvím cizích zdrojů. Ex post platby jsou aplikovány u naprosté většiny podnikatelských investičních projektů.

³⁰GROLIG, D. *Příklady dobré praxe: úspěšné projekty strukturálních fondů EU a dotací ČR*. (2008).

³¹GROLIG, D. *Příklady dobré praxe: úspěšné projekty strukturálních fondů EU a dotací ČR*. (2008). s. 10.

V České republice bývají projekty podpořené dotacemi financovány dvěma způsoby, pokud nejsou k dispozici vlastní zdroje:

- **Předfinancování krátkodobým úvěrem** zejména pro překlenutí časového nesouladu mezi realizací projektu a ex post obdržení dotace – takovýto úvěr umožňuje flexibilní splacení části jistiny z obdržené dotace. Následně je krátkodobý úvěr refinancován úvěrem střednědobým nebo dlouhodobým, po obdržení dotace.
- **Střednědobý či dlouhodobý úvěr** a jeho částečné umoření po obdržení dotace
Žadatel si může zvolit výhodnější variantu, doporučena je krátkodobá fixace sazby, což umožní splatit úvěr z dotace bez sankcí za předčasné splacení.

Proces žádání o prostředky z fondů EU je časově náročný, je důležité dobře rozvrhnout časový plán přípravy i realizace projektu. Je třeba vědět, jaké povinné i nepovinné přílohy bude potřeba, jaká je náročnost jejich získání, ale také, v jaké době bude daný dokument požadován. Je nutné znát termíny spojené s dotačním cyklem a přizpůsobit přípravu projektu jejich potřebám. V první řadě je tedy nutné mít zajištěné finance a poté se sestavuje harmonogram přípravných prací. Čas jsou peníze a investice do přípravy bez zajištěných financí na realizaci projektu je riziková. Žadatel by tedy měl mít jasnou představu o zdrojích financování, než začne s přípravou projektové žádosti.³²

2.5.3 Žádost o dotaci a realizace

Podání žádosti o dotaci předchází jasná představa o cílech projektu, o finanční stránce a o tom, jak projekt zrealizovat.

Předložené dokumenty veřejné správě musí být formálně správné včetně všech příloh a projektové dokumentace. Existují různé příručky pro žadatele o dotační zdroje, případové studie či zkušenosti realizátorů podobných projektů, které mohou být nápomocny. Pracovníci ve veřejné správě mají přesně dané postupy, kterými se řídí, proto i malé nedostatky mohou zapříčinit zamítnutí spolufinancování projektu z dotačních zdrojů či jiné komplikace a průtahy.

Příjemce dotace musí monitorovat věcný a finanční vývoj projektu, a to jak během realizace projektu, tak po jeho skončení. Příjemce musí vést také účetnictví, vztahující se na projekt, archivaci dokumentace, pojištění majetku a pravidla pro výběr dodavatelů.

³²GROLIG, D. *Příklady dobré praxe: úspěšné projekty strukturálních fondů EU a dotací ČR*. (2008).

Dodavatelé se vybírají formou výběrových řízení, transparentním a nediskriminačním způsobem. Výběr dodavatele musí vést k hospodárnému nakládání s finančními zdroji.³³

Nejčastější **problémy při žádostech o finanční prostředky** na realizaci projektů jsou:

- neúplnost podkladů nebo nevyjasněnost majetkových poměrů;
- nedostatečné časové rezervy ve finančních tocích;
- neuvědomění si všech podmínek dotace;
- podcenění náročnosti projektového a finančního řízení.

Finanční toky je důležité plánovat s dostatečnými časovými rezervami, které slouží ke krytí časových ztrát při zpožděních v procesu výplaty dotačních prostředků. Žadatel často podepisuje grantovou smlouvu a plně si neuvědomuje práva a povinnosti, které vyplývají z přidělení dotace.³²

2.5.4 Externí poradci a zpracovatelé

Významným partnerem a pomocníkem při zpracování projektové žádosti je externí poradce či zpracovatel projektu. Tito lidé se dobře orientují v pravidlech podpor z programů EU, znají principy dotačního cyklu a postarají se i o související administrativu. Poradce by měl být schopen poskytnout informace a rady nad rámec manuálů a příruček, měl by také disponovat reálnými zkušenostmi s podobnými projekty.

Výhody externího konzultanta můžeme spatřovat v těchto bodech:

- pomoc s přípravou kvalitního a životaschopného projektu, bezproblémového ve všech fázích projektového cyklu;
- poradce by měl předem upozornit na rizika neschválení nebo nerealizovatelnosti projektu, měl by také v krajním případě doporučit odstoupení od úmyslu podání projektové žádosti;
- externí poradce má významnou roli v dotačním managementu a při minimalizaci rizika krácení či odebrání dotace.

Externí poradce však neznamená automatickou garanci schválení a úspěšné realizace projektu, odpovědnost za správnost žádosti a realizaci projektu má vždy žadatel.³²

³³ GROLIG, D. *Příklady dobré praxe: úspěšné projekty strukturálních fondů EU a dotací ČR*. (2008).

3 ANALÝZA HOSPODAŘENÍ VYBRANÝCH STATUTÁRNÍCH MĚST

Hospodaření statutárního města vychází ze zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů³⁴, ze zákona o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům³⁵ a souvisejících právních předpisů. Základními nástroji finančního hospodaření jsou roční rozpočet statutárního města a jeho rozpočtový výhled, sloužící pro finanční plánování města ve střednědobém horizontu a sestavuje se na období 2 let.

Podkladem pro stanovení rozvojových priorit města slouží Strategický plán ekonomického a územního rozvoje.

Pro ukázkou a zhodnocení hospodaření statutárních měst bylo primárně vybráno Statutární město Opava. Další vybraná statutární města, srovnatelná zejména podle počtu obyvatel, jsou Frýdek – Místek a Teplice. SM Opava a Frýdek – Místek leží v Moravskoslezském kraji, proto je jako třetí město vybráno SM Teplice, ležící v Čechách, aby se projeví případné rozdíly i z územního hlediska.

Kapitola je zaměřena na provedení analýzy hospodaření a přijatých dotací v období 2006 – 2010 ve vybraných statutárních městech.

3.1 Statutární město Opava

Statutární město Opava (SMO) je významným hospodářským subjektem Severní Moravy a Slezska. Leží na řece Opavě v úrodném údolí, ohraničeném na jihozápadě výběžky Nízkého Jeseníku. Nachází se v Moravskoslezském kraji, poblíž státní hranice s Polskem. Rozloha je 9 059,72 ha a počet obyvatel byl 58 923 v roce 2008³⁶, Opava se řadí mezi statutární města s nejmenší hustotou obyvatelstva, ale v porovnání s okresem Opava, Moravskoslezského kraje či celé ČR je to nadprůměrný stav.

Území města tvoří tyto části města: Opava-Město, Opava-Předměstí, Jakař, Kateřinky u Opavy, Kylešovice a dále 8 městských částí: Komárov, Malé Hoštice, Milostovice, Podvihov, Suché Lazce, Vávrovice, Vlašovičky a Zlatníky. Městské části jsou organizačními

³⁴Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

³⁵Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům, ve znění pozdějších předpisů.

³⁶Český statistický úřad. Dostupné z [www: http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabdetail.jsp?potvrd=Zobrazit+tabulku&go_zobraz=1&cislotab=MOS+ZV01&pro_4382338=505927&voa=tabulka&str=tabdetail.jsp](http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabdetail.jsp?potvrd=Zobrazit+tabulku&go_zobraz=1&cislotab=MOS+ZV01&pro_4382338=505927&voa=tabulka&str=tabdetail.jsp). [3.4.2010].

jednotkami města, mají oprávnění podávat návrhy orgánům města ve věcech patřících do jeho samostatné působnosti. Opava se dále člení na 16 katastrálních území z hlediska zákona o katastru nemovitostí ČR³⁷.

Opava je v současnosti sídlem Slezské univerzity, středních škol, kulturních a vědeckých institucí. Slezské zemské muzeum je nejstarším muzeem na území ČR. V Opavě také sídlí Slezský ústav a expozitura Archeologického ústavu Akademie věd ČR. Opava se může také pochlubit bohatou sportovní historií i současností.

Město je významným správním, obslužným a výrobním centrem rozlehlého spádového území, je zdrojem pracovních příležitostí a centrem občanského vybavení pro okolní obce. Jsou zde zastoupeny funkce, které nemohou být v okolních městech a obcích zabezpečeny z ekonomických důvodů. Jedná se především o administrativní oblast - pověřený úřad, stavební úřad, finanční úřad apod.; zdravotnictví – nemocnice, specializovaná lékařská pracoviště; sociální služby – domovy důchodců a domovy s pečovatelskou službou; školství – střední školy, učiliště, univerzita; kultura – divadlo, kino; ubytování, obchod a sport.

Ekonomika města Opavy není závislá na jedné dominantní firmě nebo na jednom průmyslovém oboru jako je tomu u některých měst. Ve městě je vysoký počet podnikatelských subjektů všech velikostí a je zde velká různorodost podnikatelských činností. Z tohoto důvodu rostou příjmy z daní z příjmu právnických osob a daň z příjmu fyzických osob ze závislé činnosti mají rostoucí trend. Průmyslové firmy se dynamicky rozvíjejí a jsou konkurenceschopné na mezinárodních trzích. Problémem je nedostatek větších ploch vhodných pro rozvoj firem a nedostatečné podmínky pro začínající malé a střední podnikatele. Opava má nedostatek ubytovacích kapacit vyšší kvalitativní úrovně. Technická infrastruktura odpovídá současným požadavkům města, ale je zde absence silničního napojení na Ostravu a evropskou dálniční síť. Problém je také vysoké zatížení silniční sítě města.

Opava patří k nejatraktivnějším městům Moravskoslezského kraje, a to jak svým historickým vývojem, tak zachovaným historickým jádrem města, dostatečnou občanskou vybaveností a dobrou dopravní dostupností.³⁸

Nejvyšším orgánem samostatné působnosti je Zastupitelstvo SMO. Současně má Opava 45 členné zastupitelstvo zvolené v roce 2006 na čtyřleté období. Výkonným orgánem samostatné působnosti je Rada SMO. Magistrát města Opavy má 17 odborů včetně interního auditu.

³⁷Zákon č. 344/1992 Sb. o katastru nemovitostí ČR, ve znění pozdějších předpisů.

³⁸ Strategický plán ekonomického a územního rozvoje Statutárního města Opavy pro období 2007 -2020. Dostupné z [www: http://www.opava-city.cz/assets/opava/0_plan_1.pdf](http://www.opava-city.cz/assets/opava/0_plan_1.pdf). [3.3.2010].

3.1.1 Analýza hospodaření v roce 2006

Největší podíl příjmů, a to 60 % představovaly daňové příjmy, které zahrnují sdílené daně a ostatní daňové příjmy. Druhou největší položkou byly přijaté dotace, tvořily 30 % příjmů. Kapitálové příjmy se podílely 4 % a nedaňové příjmy 6 % na celkových příjmech v roce 2006.

Běžné výdaje tvořily 72 % celkových výdajů a kapitálové výdaje 28 %. Oblasti s největším podílem výdajů byly: doprava, kultura, školství, sociální služby a místní správa. Největší objem výdajů dle kapitol magistrátu připadl kapitole podniků a organizací, kapitole investic, kapitole sociální a kapitole kanceláře tajemníka.

V roce 2006 skončilo hospodaření SM Opava deficitem, který byl pokryt úvěrem. Přesné částky jsou k dispozici v tabulce 3.1.

Tab. 3.1 Hospodaření SM Opava v roce 2006

Příjmy	Výsledek od počátku roku v tis. Kč
Daňové příjmy	640 660,65
Nedaňové příjmy	65 559,55
Kapitálové příjmy	44 560,53
Dotace	310 330,18
Příjmy celkem	1 061 110,91
Výdaje	
Běžné výdaje	920 988,98
Kapitálové výdaje	350 883,86
Výdaje celkem	1 271 872,84
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	-210 761,93

Zdroj: Ministerstvo financí. Dostupné na [www: http://www.info.mfcr.cz/cgi-bin/aris/iariusuc/charakteristika.pl?ico=300535](http://www.info.mfcr.cz/cgi-bin/aris/iariusuc/charakteristika.pl?ico=300535). Vlastní zpracování.

3.1.2 Analýza přijatých dotací v roce 2006

V roce 2006 město získalo do svého rozpočtu dotace ve výši 310 330 tis. Kč. Podílely se 29 % na celkových příjmech a byly druhým nejvýznamnějším zdrojem financování města.

Neinvestiční přijaté dotace ze všeobecné pokladní správy státního rozpočtu představovaly 1,5 % celkových dotací a byly vyplaceny z kapitoly Ministerstva financí. Zahrnovaly například dotace na výdaje spojené s volbami a dotaci na sociálně právní ochranu dětí.

Z celkového objemu dotací tvoří 80 % dotace v rámci souhrnného dotačního vztahu, vyplacené z kapitoly Ministerstva financí. Souhrnný dotační vztah tvoří zejména dotace na sociální dávky, na výkon státní správy a na školství.

Ostatní neinvestiční dotace ze státního rozpočtu byly vyplaceny nejvyšší částkou na činnost odborného lesního hospodáře z kapitoly Ministerstva zemědělství, dále byl poskytnut příspěvek na registr živnostenského podnikání.

Investiční přijaté dotace od obcí byly využity na jednotky sboru dobrovolných hasičů a tvořily nejmenší část dotací.

Moravskoslezský kraj financoval ze svých zdrojů splaškovou kanalizaci v Malých Hořticích, poskytl také příspěvek na regionální funkci knihoven.

Investiční dotace ze Všeobecné pokladní správy byly účelově využity např. na financování dopravní infrastruktury.

V příloze 2 je uveden přehled projektových žádostí SM Opava v roce 2006. Přesné částky přijatých dotací v roce 2006 jsou uvedeny v tabulce 3.2.

Tab. 3.2 Přijaté dotace SM Opava v roce 2006

DRUH DOTACE	ČÁSTKA V TIS. KČ
Neinvestiční přijaté dotace ze VPS SR	4 849,72
Neinvestiční přijaté dotace ze SR v SDV	249 795,96
z toho na: sociální dávky	182 775,00
z toho na: výkon st. správy	60 877,70
z toho na: školství	9 614,30
Ostatní neinvestiční dotace ze SR	18 923,39
Neinvestiční převody z Národního fondu	1 044,10
Neinvestiční dotace přijaté od obcí	670,27
Neinvestiční dotace přijaté od krajů	8 323,13
Převody z vl. fondů hospodářské činnosti	11 436,37
Investiční přijaté dotace ze VPS SR	1 969,84
Investiční přijaté dotace ze Státních fondů	316,00
Ostatní investiční přijaté dotace ze SR	10 048,00
Investiční přijaté dotace od obcí	20,00
Investiční přijaté dotace od krajů	2 933,40
Celkem	310 330,18

Zdroj: Závěrečný účet města Opava za rok 2006. Vlastní zpracování.

3.1.3 Analýza hospodaření v roce 2007

Největší podíl na příjmech mají sdílené daně a ostatní daňové příjmy jako jsou místní a správní poplatky, tvoří 50 % celkových příjmů. Druhý největší význam mají přijaté dotace, jejichž značná část je účelově vázána k financování sociálních dávek, podílí se 28 % na celkových příjmech. Kapitálové příjmy z prodejů nemovitého majetku, zejména pozemků a domů tvoří 5 % celkových příjmů. Nedaňové příjmy tvoří 17 % celkových příjmů a navýšily se oproti roku 2006 téměř čtyřikrát. Toto navýšení nejvíce ovlivnily odvody příspěvkových

organizací, příjmy z pronájmu pozemků příspěvkové organizace Městské lesy Opava, splátka přechodné výpomoci od Městského dopravního podniku a.s. a příjem z nájemného a služeb ze správy bytů a nebytů, který byl v roce 2006 vyúčtován v hospodářské činnosti.

Běžné výdaje tvořily 76 % a kapitálové výdaje dosáhly 24 % podílu celkových výdajů. Největší položku tvořily výdaje do oblasti sociální péče, dopravy, státní správy, územní samosprávy a činnosti politických stran, kultury, bydlení, komunálních služeb a územního rozvoje.

V roce 2007 skončilo hospodaření SM Opava s přebytkem, který byl využit na pokrytí případných deficitů. Konkrétní částky jsou uvedeny v tabulce 3.3.

Tab. 3.3 Hospodaření SM Opava v roce 2007

Příjmy	Výsledek od počátku roku v tis. Kč
Daňové příjmy	679 893,79
Nedaňové příjmy	230 481,49
Kapitálové příjmy	68 980,66
Dotace	389 089,60
Příjmy celkem	1 368 445,54
Výdaje	
Běžné výdaje	1 021 058,15
Kapitálové výdaje	318 084,43
Výdaje celkem	1 339 142,58
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	+29 302,96

Zdroj: Ministerstvo financí. Dostupné na [www: http://www.info.mfcr.cz/cgi-bin/aris/iariusuc/charakteristika.pl?ico=300535](http://www.info.mfcr.cz/cgi-bin/aris/iariusuc/charakteristika.pl?ico=300535). Vlastní zpracování.

3.1.4 Analýza přijatých dotací v roce 2007

Statutární město Opava obdrželo v roce 2007 dotace ve výši 389 089 tis. Kč, tvořily 28 % celkových příjmů a oproti roku 2006 se zvýšily o téměř 80 tis. Kč.

Z kapitoly Všeobecná pokladní správa SM Opava obdrželo neinvestiční dotace ve výši 3 % celkových dotací. Tyto prostředky město použilo na sociálně právní ochranu dětí, prevenci kriminality a na volby do zastupitelstva obce Bratříkovice.

V ostatních investičních přijatých dotací ze SR je zahrnuta dotace ze strukturálních fondů EU z největší části na podporu regionálního rozvoje a podporu prevence kriminality na regionální úrovni.

Druhou největší položku přijatých dotací v roce 2007 tvořily neinvestiční dotace SR v rámci souhrnného dotačního vztahu, a to 18 % celkových dotací. Částka směřovala zejména obcím na výkon státní správy.

Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR v rámci ostatních neinvestičních dotací ze SR vyplátilo 281 534 tis. Kč na příspěvky na péči a dávky sociální péče a hmotné nouze. Zbývá

částka byla použita na aktivní politiku zaměstnanosti pro obce a na podporu terénních sociálních prací. Tento druh dotace se podílel 73 % na celkových dotacích.

Krajský úřad Moravskoslezského kraje poskytl 8 456,99 tis. Kč, z toho šly 3 % na 50. ročník festivalu Bezručova Opava, 2 % na činnost jednotek Sboru dobrovolných hasičů, 1,5 % na Projekt – Naučné stezky městskými parky a 42 % Městským lesům Opava na obnovu a zajištění lesních porostů, výchovu lesních porostů, vyklizování nebo přibližování dříví koněm. Základní škola B. Němcové čerpala dotaci na Projekt „Moje třída – naše třída“ ve výši 0,5 %. Slezské divadlo dostalo od MSK účelový příspěvek na provoz ve výši 16 % z celkové částky poskytnuté na dotacích z MSK. Knihovna Petra Bezruče čerpala dotaci na regionální funkci knihoven ve výši 19 %. Část peněz přijatých z MSK byla využita na studii proveditelnosti pro využití Dukelských kasáren, a to 10 %. Budování cyklistické stezky Hradec nad Moravicí – Branka u Opavy – Otice – Opava bylo financováno z MSK 4 % celkové částky a 2 % šly na doplatek investiční dotace projektu „Závod na zpracování bioodpadu Opava“.

Státní fond životního prostředí poskytl městu 24 tis. Kč na Místní program snižování emisí a zlepšování kvality ovzduší pro město Opavu.

V příloze 3 je uveden přehled projektových žádostí SM Opava v roce 2007. Přesné částky přijatých dotací jsou uvedeny v tabulce 3.4.

Tab. 3.4 Přijaté dotace SM Opava v roce 2007

DRUH DOTACE	ČÁSTKA V TIS. KČ
Neinvestiční přijaté dotace ze VPS SR	13 336,93
Neinvestiční přijaté dotace ze SR v SDV	72 044,81
z toho na: výkon st. správy	72 044,81
Ostatní neinvestiční dotace ze SR	285 593,00
Neinvestiční dotace přijaté od obcí	742,94
Neinvestiční dotace přijaté od krajů	6 953,19
Převody z vl. fondů hospodářské činnosti	5 607,57
Investiční přijaté dotace ze Státních fondů	24,00
Ostatní investiční přijaté dotace ze SR	3 283,36
Investiční přijaté dotace od krajů	1 503,80
Celkem	389 089,60

Zdroj: Závěrečný účet města Opava za rok 2007. Vlastní zpracování.

3.1.5 Analýza hospodaření v roce 2008

Sdílené daně a ostatní daňové příjmy tvořily nejpodstatnější část příjmů, a to 47 %. Druhý největší podíl měly přijaté dotace, tvořící 30 % celkových příjmů. Většina dotací byla účelově vázána na financování sociálních dávek. Kapitálové příjmy z prodeje nemovitého

majetku, zejména pozemků a domů tvoří 12 %. Nedaňové příjmy představovaly 11 % celkových příjmů. Prostředky z Národního fondu byly v průběhu roku 2008 poskytnuty městu na zrealizování projektů v rámci programu INTERREG III.A CZ-PL v souhrnné výši 242 tis. Kč.

Běžné výdaje tvořily 75 % celkových výdajů a kapitálové výdaje 25 %.

V roce 2008 skončilo hospodaření Statutárního města Opavy s kladným hospodářským výsledkem 44, 00 mil. Kč. Ukazatel dluhové služby byl 9,09 %. Přesné částky jsou uvedeny v tabulce 3.5.

Tab. 3.5 Hospodaření SM Opava v roce 2008

Příjmy	Výsledek od počátku roku v tis. Kč
Daňové příjmy	733 286,85
Nedaňové příjmy	170 099,78
Kapitálové příjmy	184 670,25
Dotace	469 599,38
Příjmy celkem	1 557 656,26
Výdaje	
Běžné výdaje	1 143 048,07
Kapitálové výdaje	370 602,65
Výdaje celkem	1 513 650,72
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	+44 005,54

Zdroj: Ministerstvo financí. Dostupné na [www: http://www.info.mfcr.cz/cgi-bin/aris/iariusuc/charakteristika.pl?ico=300535](http://www.info.mfcr.cz/cgi-bin/aris/iariusuc/charakteristika.pl?ico=300535). Vlastní zpracování.

3.1.6 Analýza přijatých dotací v roce 2008

V roce 2008 Statutární město Opava obdrželo 469 599 tis. Kč na dotacích, oproti roku 2007 se dotace zvýšily o cca 80 mil. Kč, tvořily 30 % celkových příjmů.

Největší podíl tvořily ostatní neinvestiční dotace, a to 70 % celkových dotací. Značnou část poskytlo Ministerstvo práce a sociálních věcí na výplatu příspěvků na péči, na dávky sociální péče a dávky v hmotné nouzi. Zbylá částka směřovala např. na podporu terénních prací, na náklady spojené s činností lesního hospodáře, na regeneraci městské památkové rezervace, Knihovně Petra Bezruče na veřejné informační služby knihoven a na program Knihovna 21. století.

Neinvestiční dotace ze SR v rámci souhrnného dotačního vztahu představovaly druhou nejvyšší částku přijatých dotací, a to 15 % celkových dotací. Směřovaly na výkon státní správy obcím a na školství.

Neinvestiční dotace z Všeobecné pokladní správy SR financovaly zejména sociálně právní ochranu dětí a náklady související s volbami.

Investiční přijaté dotace z Všeobecné pokladní správy SR tvořily 6 % celkových dotací. Zahrnovaly financování zpevněných ploch městského hřbitova.

Investiční dotace ze Státního fondu dopravní infrastruktury profinancovaly výstavbu bezbarierové zastávky MHD Opava – Kylešovice částkou 2 001 tis. Kč.

Krajský úřad městu vyplatil na investičních a neinvestičních dotacích částku ve výši 21 317 tis. Kč, která představovala 4 % celkových příjmů z dotací. Finance směřovaly na Komunitní plán rozvoje sociálních služeb v Opavě a zahájení jeho implementace a Projekt „Otvíráme bránu jazyků“. Kancelář primátora dostala na Opavské Slezsko – 3v1 a na 51. ročník festivalu Bezručova Opava 1 % z celkových dotací od kraje. Jednotky sboru dobrovolných hasičů také obdržely finance z této dotace a na hospodaření v lesích obdržely Městské lesy Opava od kraje 4 538 tis. Kč, což představuje 30 % celkové částky.

V příloze 4 je uveden přehled projektových žádostí SM Opava v roce 2008. Podrobnější částky jsou uvedeny v tabulce 3.6.

Tab. 3.6 Přijaté dotace SM Opava v roce 2008

DRUH DOTACE	ČÁSTKA V TIS. Kč
Neinvestiční přijaté dotace ze VPS SR	9 045,59
Neinvestiční přijaté dotace ze SR v SDV	73 925,91
z toho na: výkon st. správy	64 397,60
z toho na: školství	9 528,30
Ostatní neinvestiční dotace ze SR	330 786,11
Neinvestiční dotace přijaté od obcí	720,00
Neinvestiční dotace přijaté od krajů	11 583,31
Investiční přijaté dotace z VPS SR	32 014,00
Investiční přijaté dotace ze Státních fondů	2 001,00
Ostatní investiční přijaté dotace ze SR	964,49
Investiční přijaté dotace od krajů	8 558,97
Celkem	469 599,38

Zdroj: Závěrečný účet města Opava za rok 2008. Vlastní zpracování.

3.1.7 Analýza hospodaření v roce 2009

Rozpočet na rok 2009 byl sestavován velmi opatrně a konzervativně. Vzhledem k celosvětové hospodářské situaci město nepočítalo s nejistými příjmy a snažilo se nesahat na rezervní zdroje. Hospodaření skončilo s deficitem ve výši téměř 400 mil. Kč, který byl pokryt přebytky minulých let a úvěrem.

Z hlediska příjmů je pro město hlavní příjem ze sdílených daní, daňové příjmy jako každý rok představovaly nejvyšší podíl, a to 46 % celkových příjmů. Nedaňové příjmy a kapitálové příjmy byly téměř ve stejné výši a tvořily cca 8 až 9 % celkových příjmů. Dotace

představovaly 37 % celkových příjmů. V roce 2008 město získalo řadu dotací, proto bylo na rok 2009 naplánováno větší množství městských investic. Město například získalo 45 mil. Kč na Otický příkop a protipovodňovou ochranu Kylešovic. Úspěšnost setrvávala i při získávání evropských zdrojů na integrované plány rozvoje měst.

V případě výdajů byl navýšen rezervní fond finančního odboru, a to zejména pro spolufinancování a průběžné financování evropských projektů městských příspěvkových organizací, zejména škol. Oblast školství byla navýšena o 10 %. Oblast kultury je držena na úrovni roku 2008. V oblasti životního prostředí se zvýší náklady na svoz a likvidaci odpadů o 15 %. Technické služby poskytnou městu služby za 125 mil. Kč, jedná se zejména o údržbu komunikací, čistotu města, veřejnou zeleň, veřejné osvětlení, plavecký bazén a koupaliště. Běžné výdaje činily 67 % a kapitálové výdaje 33 % celkových výdajů. V tabulce 3.7 jsou uvedeny konkrétní částky.

Tab. 3.7 Hospodaření SM Opava v roce 2009

Příjmy	Výsledek od počátku roku v tis. Kč
Daňové příjmy	673 982,41
Nedaňové příjmy	131 005,66
Kapitálové příjmy	112 313,52
Dotace	537 094,11
Příjmy celkem	1 454 395,70
Výdaje	
Běžné výdaje	1 240 733,64
Kapitálové výdaje	608 061,62
Výdaje celkem	1 848 795,26
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	-394 399,56

Zdroj: Ministerstvo financí. Dostupné na [www: http://www.info.mfcr.cz/cgi-bin/aris/iarisusc/charakteristika.pl?ico=300535](http://www.info.mfcr.cz/cgi-bin/aris/iarisusc/charakteristika.pl?ico=300535). Vlastní zpracování.

3.1.8 Analýza přijatých dotací v roce 2009

V roce 2009 Statutární město Opava získalo 537 094 tis. Kč na dotacích, tvořily 37 % celkových příjmů. Oproti předcházejícím letům se jednalo o nejvyšší částku, která se zvýšila oproti roku 2008 o téměř 70 tis. Kč. Opavě se během posledních let podařilo úspěšně získávat dotace, které umožní provést významné investiční akce ve městě i v regionu. Mnohé z těchto dotací jsou financovány z Regionálního operačního programu RS Moravskoslezsko.

Za více než půl miliardy korun, které město obdrželo budou probíhat úpravy sídliště v městské části Kateřinky,lepší se nabídka kulturního zázemí a vyžití pro obyvatele města. Další významné dotace pokryjí vybudování cyklistické Slezské magistrály či rozsáhlou rekonstrukci Domova pro matky s dětmi. Domov díky tomu nabídne kvalitnější a lepší zázemí

pro obyvatelky, které se potýkají s těžkou životní situací. Dojde k rozšíření ubytovacích kapacit a zvýšení kvality poskytovaných sociálních služeb. Z celkových nákladů ve výši 23,7 mil. Kč se podařilo získat dotaci ve výši 21,8 mil. Kč. Projekt by měl být ukončen v květnu roku 2010.³⁹

Ostatní neinvestiční dotace ze SR tvořily nejvyšší položku přijatých dotací, a to 62 % celkových dotačních příjmů. Příspěvek na péči a dávky v hmotné nouzi vyplacené Ministerstvem práce a sociálních věcí tvořily nejvyšší položku.

V rámci souhrnného dotačního vztahu SR město získalo neinvestiční dotace na školství ve výši 9 361 tis. Kč a dotace na výkon státní správy ve výši 65 922 tis. Kč. Podílely se 14 % na celkových dotačních příjmech.

Ostatní investiční dotace ze SR tvořily 9 % celkových dotací. Nejvyšší položkou byl program Podpora udržitelného využívání zdroje energie vyplacený Ministerstvem životního prostředí a program Podpora prevence před povodněmi z Ministerstva zemědělství.

Neinvestiční dotace ze všeobecné pokladní správy SR putovaly zejména na sociálně právní ochranu dětí a na účelové dotace obcím. Představovaly nepatrný podíl, a to téměř 2 % celkových dotačních příjmů.

Investiční dotace ze Státního fondu životního prostředí směřovaly na Operační program životní prostředí (2007-2013).

Z Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Moravskoslezsko město obdrželo dotace ve výši 38 140 tis. Kč.

Podrobnější údaje jsou uvedeny v tabulce 3.8. Nejsou v ní však uvedeny všechny dotace, které byly skutečně vykázány, protože ještě není k dispozici Závěrečný účet města za rok 2009.

Tab. 3.8 Přijaté dotace SM Opava v roce 2009

DRUH DOTACE	ČÁSTKA V TIS. KČ
Neinvestiční přijaté dotace ze VPS SR	9 460,86
Neinvestiční přijaté dotace ze SR v SDV	75 283,00
z toho na: výkon st. správy	65 922,00
z toho na: školství	9 361,00
Ostatní neinvestiční dotace ze SR	333 198,59
z toho na: příspěvek na péči	271 273,00
z toho na: dávky v hm. nouzi	58 300,00
Investiční přijaté dotace ze Státních fondů	502,65
Ostatní investiční přijaté dotace ze SR	52 144,23
Celkem	470 589,33

Zdroj: Ministerstvo financí. Dostupné na [www: http://www.info.mfcr.cz/cgi-bin/aris/iarisusc/charakteristika.pl?ico=300535](http://www.info.mfcr.cz/cgi-bin/aris/iarisusc/charakteristika.pl?ico=300535). Vlastní zpracování.

³⁹Hláška, zpravodaj statutárního města Opavy. Dostupné na [www: http://www.opava-city.cz/hlaska](http://www.opava-city.cz/hlaska). [12.4.2010].

3.1.9 Rozpočet SM Opava na rok 2010

Pro město bude rok 2010 šetrnější než roky minulé. Radnice po celý rok hledala provozní úspory. Vedení města i jednotlivé odbory se snažily co nejméně zatížit městské finance, kterých bude letos méně než v minulých letech. Radnice se snažila najít rovnováhu mezi investicemi, které jsou potřebné a neměly by se odkládat, a zbývající části rozpočtu.

Městský rozpočet sice bude nižší, ale objem investičních akcí bude vzhledem k ekonomickým omezením až překvapivě velký. Opava totiž bude těžit z dobré přípravy investičních plánů, protože se ji podařilo získat velké množství finančních dotací. Tyto dotace pokryjí většinu nákladů z nejnákladnějších akcí. Navzdory hospodářským problémům začne úprava sídliště v Opavě Kateřinky či rekonstrukce Slezského divadla a Domu umění. Stejně tak město vyčlenilo peníze na zastřešení zastávek městské hromadné dopravy či na vybudování nových dětských hřišť a úpravy v městských parcích, které tvoří okolí centra našeho města.⁴⁰

Plánované investiční akce v roce 2010 jsou uvedeny v příloze 1.

Opavští zastupitelé schválili městský rozpočet na rok 2010 ve výši 862,2 mil. Kč. Rozpočet je sestaven s přebytkem. Oproti minulému roku je rozpočet nižší o zhruba 106 mil. Kč, finanční odbor musel zohlednit panující ekonomickou situaci. Rozpočet je úsporný a šetřící, jeho sestavení bylo podle primátora nejtěžší za poslední čtyři roky.

Dochází zejména k propadu daňových příjmů státu, které tvoří většinu příjmů z podílu na sdílených daních. Tato částka bude o 15 až 17 % nižší než předloni, v roce 2008 město získalo 616 mil. Kč, odhad pro letošní rok je 539 mil. Kč ve sdílených daních. Částka je snížena o zhruba 80 mil. Kč, musela být upravena i na výdajové stránce rozpočtu. Snaha ušetřit je zejména na provozních výdajích.

V rámci provozu magistrátu byl například snížen objem mezd o 5 % a byly sníženy odměny zastupitelům. Příspěvkové organizace a firmy založené městem vedly diskuze o všech výdajích se zástupci města.

Oblast přímých dotací byla krácena všem zhruba o 10 %. Díky tomuto přístupu se městu podařilo ušetřit částku okolo 100 mil. Kč na investiční činnost, z toho 26 mil. Kč dostane odbor majetku na koupi kanalizace pro městské části Komárov a Suché Lazce.⁴⁰

V závazných ukazatelích jsou uvedeny pouze dotace v rámci souhrnného dotačního vztahu ve výši 75 tis. Kč. Ve skutečnosti město obdrží více dotací, příjmy tedy budou vyšší než je schválený rozpočet.

⁴⁰Hláška, zpravodaj statutárního města Opavy. Dostupné na [www: http://www.opava-city.cz/hlaska](http://www.opava-city.cz/hlaska). [12.4.2010].

Podrobněji jsou závazné ukazatele schváleného rozpočtu po 1. změně uvedeny v tabulce 3.9.

Tab. 3.9 Závazné ukazatele rozpočtu SM Opava na rok 2010

Příjmy	Schválený rozpočet po 1. změně v tis. Kč
Daňové příjmy	649 530,00
Nedaňové příjmy	125 637,22
Kapitálové příjmy	70 630,00
Dotace	75 000,00
Příjmy celkem	920 797,22
Výdaje	
Výdaje celkem	862 229,59
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	+58 567,63

Zdroj: Rozpis schváleného rozpočtu SMO na rok 2010. Dostupné na [www: http://www.opava-city.cz](http://www.opava-city.cz). Vlastní zpracování.

3.2 Statutární město Frýdek – Místek

Statutární město Frýdek – Místek je moderní průmyslové město s rozvíjejícími se službami, ležící mezi průmyslovým centrem severní Moravy a podhůřím Moravskoslezských Beskyd. Nabízí mnoho kulturního a sportovního vyžití s okolím lákajícím ke sportovním a turistickým pobytům.

Frýdek – Místek je přirozeným centrem beskydského regionu s počtem obyvatel 59 007⁴¹ v roce 2008. Rozloha města je cca 5 300 ha. K městu patří části Chlebovice, Zelinkovice, Lysůvky, Lískovec a Skalice. Město je součástí Euroregionu Beskydy, který je nástrojem spolupráce příhraničních regionů Polska, Česka a Slovenska.

Okres Frýdek – Místek je nejvýchodnějším okresem České republiky, řadí se k největším okresům v ČR, ale patří mezi strukturálně postižené a hospodářsky slabé regiony. K 31. 12. 2007 bylo v okrese 72 měst.

Město je správním, obchodním, průmyslovým a kulturním centrem v Moravskoslezském kraji. Frýdek – Místek je důležitým dopravním uzlem, prochází jím mezinárodní silniční tah Vídeň - Brno – Krakov. Mezinárodní letiště Leoše Janáčka Ostrava leží 20 km od města.

Město i celý okres je oblast s potencionálem růstu, zejména díky výhodné poloze, kvalifikovanou pracovní silou i hospodářskou tradicí. Statutární město Frýdek – Místek má dlouholetou tradici v hutnickém a textilním průmyslu.

⁴¹Český statistický úřad. Dostupné z [www: http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?cislotab=MOS+ZV01&voa=tabulka&go_zobraz=1&aktualizuj=Aktualizovat&pro_4382338=598003](http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?cislotab=MOS+ZV01&voa=tabulka&go_zobraz=1&aktualizuj=Aktualizovat&pro_4382338=598003). [10.3.2010].

Tato oblast je velmi vhodným místem pro investování, protože jsou zde nízké mzdové náklady a vyšší míra nezaměstnanosti ve srovnání s ostatními regiony České republiky. K 30. 4. 2008 činila míra nezaměstnanosti 7,4 %. Nezaměstnanost je ovlivněna především restrukturalizací průmyslových podniků. V posledních letech město klade velký důraz na rozvoj školství a vzdělanosti, zejména z důvodu nedostatečné vzdělanostní úrovně obyvatel. Rozvoj souvisí s kvalitou výuky ve školských zařízeních, s rozvojem volnočasových aktivit a s modernizací objektů školských, kulturních a sportovních zařízení. Ve městě je nedostatečná vzdělanostní úroveň obyvatel.

Frýdek – Místek vykonává hlavní činnost, tj. samostatnou působnost (správa záležitostí města) a přenesenou působnost (státní správa, jejíž výkon byl zákonem svěřen orgánům města). Žádná podnikatelská činnost není vykonávána. Nejvyšším orgánem samostatné působnosti je zastupitelstvo města se 40 členy zvolenými v roce 2006 na čtyřleté období. Výkonným orgánem města v samostatné působnosti je Rada města Frýdku – Místku. Magistrát města Frýdku – Místku má 15 odborů. Institucemi veřejné správy na území města jsou: Finanční úřad ve Frýdku - Místku, Úřad práce ve Frýdku - Místku, Katastrální úřad pro Moravskoslezský kraj, OSSZ Frýdek – Místek a Krajská hygienická stanice Moravskoslezského kraje.⁴²

3.2.1 Analýza hospodaření v roce 2006

Hlavní zdroj příjmů města tvořily daňové příjmy, které představovaly 55 % celkových příjmů města. Nedaňové příjmy se podílely 11 % a kapitálové příjmy 5 % celkových příjmů. Cizí zdroje, tj. dotace přijaté ze státního rozpočtu, státních fondů, rozpočtu kraje a obcí tvořily 29 % celkových příjmů města. Vlastní příjmy města tvořily 71 % příjmů.

Běžné výdaje v roce 2006 činily 71 % a kapitálové výdaje 29 % celkových výdajů. Největší výdajovou položku představovala investiční výstavba, která byla prioritou města. Další vysokou položku představovaly výdaje na sociální dávky, kryté dotací ze státního rozpočtu a ostatními investičními dotacemi, transfery a příspěvky. Obě tyto položky představovaly 15 % celkových výdajů města. Třetím objemově největším druhem výdajů byly neinvestiční příspěvky zřízeným příspěvkovým organizacím, tvořily téměř 13 % celkových výdajů.

Město Frýdek – Místek vykázalo v roce 2006 deficit ve výši 65 252,01 tis. Kč. Tento deficit byl financován z přebytku v roce 2005. Ukazatel dluhové služby města

⁴²Integrovaný plán rozvoje Statutárního města Frýdku – Místku – Přitažlivé město. Dostupné z [www: http://www.frydek-mistek.cz/prilohy/Zpravy/64924/20090107_01_IPRM.pdf](http://www.frydek-mistek.cz/prilohy/Zpravy/64924/20090107_01_IPRM.pdf). [10.3.2010].

Frýdku – Místku za rok 2006 činil 3,8 %. Příjmy a výdaje spolu s výsledkem hospodaření jsou uvedeny v tab. 3.10.

Tab. 3.10 Hospodaření SM Frýdek – Místek v roce 2006

Příjmy	Výsledek od počátku roku v tis. Kč
Daňové příjmy	642 934,26
Nedaňové příjmy	130 085,64
Kapitálové příjmy	63 034,44
Dotace	335 791,90
Příjmy celkem	1 171 846,24
Výdaje	
Běžné výdaje	880 277,00
Kapitálové výdaje	356 821,00
Výdaje celkem	1 237 098,00
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	- 65 252,01

Zdroj: Ministerstvo financí. Dostupné z [www: http://www.info.mfcr.cz/cgi-bin/aris/iariusuc/charakteristika.pl?ico=296643](http://www.info.mfcr.cz/cgi-bin/aris/iariusuc/charakteristika.pl?ico=296643). Vlastní zpracování.

3.2.2 Analýza přijatých dotací v roce 2006

V roce 2006 město získalo do svého rozpočtu dotace ve výši 335 792 tis. Kč. Podílely se 28 % na celkových příjmech a byly druhým nejvýznamnějším zdrojem financování města. Ve srovnání s rokem 2005 byly přijaté dotace v roce 2006 vyšší o 19 379 tis. Kč, a to zejména vlivem vyššího objemu dotací ze státního rozpočtu, získání dotací ze Státního fondu dopravní infrastruktury a obdržení dotací na volby.

Neinvestiční přijaté dotace ze všeobecné pokladní správy státního rozpočtu představovaly 2 % celkových dotací a byly vyplaceny z kapitoly Ministerstva financí. Zahrnovaly například dotace na výdaje spojené s volbami, příspěvek na výdaje spojené s přípravou vydávání cestovních dokladů s biometrickými údaji, dotaci na sociálně právní ochranu dětí a dotaci na realizaci Programu prevence kriminality na místní úrovni.

Z celkového objemu dotací tvoří 92 % dotace v rámci souhrnného dotačního vztahu vyplacené z kapitoly Ministerstva financí. Souhrnný dotační vztah (SDV) tvoří zejména dotace na sociální dávky, na výkon státní správy a na školství. V roce 2006 město získalo v rámci SDV také dotace pro příspěvkovou organizaci Domov pro seniory ve výši 13 730 tis. Kč a dotace pro příspěvkovou organizaci Žirafa-Integrované centrum ve výši 1 790 tis. Kč.

Ostatní neinvestiční dotace ze státního rozpočtu byly vyplaceny nejvyšší částkou na činnost odborného lesního hospodáře z kapitoly Ministerstva zemědělství, dále do této oblasti patří státní podpora hypotečního úvěrování plynoucí z Ministerstva pro místní rozvoj, terénní

sociální práce financovány z Úřadu vlády – kanceláře pro záležitosti romské komunity, Program regenerace městských památkových zón z Ministerstva kultury a projekt v rámci OP „Rozvoj lidských zdrojů spolufinancován ze SR ČR a ESF“ financovaný z Ministerstva práce a sociálních věcí.

Neinvestiční převod z Národního fondu byl v podobě dotace z programu Evropské unie PHARE CBC (přeshraniční spolupráce) na „Informační portál města Frýdku-Místku a okolí s interaktivní prostorovou mapou“. Tato dotace byla vyplacena z Ministerstva pro místní rozvoj.

Neinvestiční přijaté dotace od obcí ve výši 1 % celkových dotacích zahrnovaly např. dotace na platby za dojíždějící žáky do ZŠ na území města od jiných obcí, úhrady z titulu veřejnoprávních smluv a platby od obcí za pobyt jejich občanů v Domově pro seniory Frýdek – Místek, v ŽIRAFĚ – Integrovaném centru F-M a v azylovém domě BETHEL F-M.

Neinvestiční dotace z Moravskoslezského kraje představovaly nízkou částku, jednalo se o účelovou dotaci pro Městskou knihovnu, dotaci na projekt „Komunitní plán sociálních služeb pro město Frýdek - Místek“, dotace na hospodaření v lesích, dotace na výdaje spojené s činností jednotky SDH a dotace pro ZŠ F-M na projekt „Vzdělávání pedagogů v oblasti osobnostní a sociální výchovy“.

Investiční přijaté dotace ze Všeobecné pokladní správy státního rozpočtu ve výši 2 % na celkových dotacích byly poskytnuty Ministerstvem financí. Financovaly např. úhradu výdajů spojených s vydáváním cestovních dokladů s biometrickými údaji, rekonstrukci sportovního hřiště ZŠ F-M a rekonstrukci sálu Komerčního centra.

Investiční přijaté dotace ze Státního fondu dopravní infrastruktury putovaly např. na akci „Cyklostezka Frýdek - Místek – úprava trasy u hřbitova“ a akci „Nasvětlení přechodů pro chodce ve městě Frýdku - Místku“.

Dle jednotlivých kapitol státního rozpočtu poskytlo nejvíce dotací Ministerstvo financí ČR, naopak nejmenší byl neinvestiční převod z programu Evropské unie PHARE CBC.

Přesné částky přijatých dotací v roce 2006 jsou uvedeny v tabulce 3.11.

Tab. č. 3.11 Přijaté dotace F–M v roce 2006

DRUH DOTACE	ČÁSTKA V TIS. KČ
Neinvestiční přijaté dotace ze VPS SR	6 330
Neinvestiční přijaté dotace ze SR v SDV	308 662
z toho na: sociální dávky	220 300
z toho na: výkon st. správy	62 962
z toho na: školství	9 880
Ostatní neinvestiční dotace ze SR	4 321
Neinvestiční převody z Národního fondu	105
Neinvestiční dotace přijaté od obcí	3 179
Neinvestiční dotace přijaté od krajů	1 857
Investiční přijaté dotace ze VPS SR	9 408
Investiční přijaté dotace ze Státních fondů	1 930
Celkem	335 792

Zdroj: Závěrečný účet města Frýdek - Místek za rok 2006. Vlastní zpracování.

3.2.3 Analýza hospodaření v roce 2007

Daňové příjmy nejvíce vzrostly oproti roku 2006, podílely se 56 % na celkových příjmech. Nedaňové příjmy tvořily 12 % a kapitálové příjmy 3 % celkových příjmů. Přijaté dotace tvořily 29 % celkových příjmů. Ve srovnání s rokem 2006 zaznamenaly všechny druhy příjmů s výjimkou kapitálových příjmů nárůst.

Celkové výdaje byly nižší než v roce 2006 o necelé 3 %, tj. o 36 tis. Kč. Běžné výdaje tvořily 81 %, zatímco kapitálové výdaje 19 % celkových výdajů. Největší výdajovou položku tvořily sociální služby a sociální péče, oblast dopravy a investic.

Výsledek hospodaření v roce 2007 byl opět deficitní ve výši 31 485,21 tis. Kč. Financován byl ze zlepšeného výsledku hospodaření minulých let a čerpáním prostředků účelových fondů města. Ukazatel dluhové služby v roce 2007 činil 4,4 %. Podrobné částky jednotlivých příjmů, výdajů a výsledek hospodaření jsou uvedeny v tabulce 3.12.

Tab. 3.12 Hospodaření SM Frýdek – Místek v roce 2007

Příjmy	Výsledek od počátku roku v tis. Kč
Daňové příjmy	687 783,88
Nedaňové příjmy	150 213,20
Kapitálové příjmy	30 040,73
Dotace	364 575,65
Příjmy celkem	1 232 613,46
Výdaje	
Běžné výdaje	971 649,64
Kapitálové výdaje	229 478,61
Výdaje celkem	1 201 128,25
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	- 31 485,21

Zdroj: Ministerstvo financí. Dostupné z www.info.mfcr.cz/cgi-bin/aris/iariusuc/charakteristika.pl?ico=296643. Vlastní zpracování.

3.2.4 Analýza přijatých dotací v roce 2007

Přijaté dotace patří k druhému nejvýznamnějšímu zdroji příjmů v rozpočtu, tvoří téměř 30 % celkových příjmů. V roce 2007 se zvýšila částka přijatých dotací oproti roku 2006 téměř o 30 tis. Kč, na částku 364 575 tis. Kč, a to vlivem vyššího objemu transferů ze státního rozpočtu a vyššího objemu dotací v rámci souhrnného dotačního vztahu ke státnímu rozpočtu.

Neinvestiční přijaté dotace ze Všeobecné pokladní správy SR, kapitoly Ministerstva financí se podílely 2 % na celkových dotacích. Největší částka této oblasti šla na zabezpečení technických podmínek provozovatelů kontaktních míst veřejné správy Czech POINT. Zbylou část tvořily účelové finanční prostředky na sociálně-právní ochranu dětí.

Neinvestiční přijaté transfery ze státních fondů obsahovaly účelový transfer Státního fondu dopravní infrastruktury na opravu cyklostezky.

Neinvestiční dotace z Ministerstva financí v rámci souhrnného dotačního vztahu obsahovaly příspěvek na výkon státní správy a příspěvek na školství. Tvořily 20 % dotací.

Ostatní neinvestiční dotace ze státního rozpočtu představovaly největší položku celkových transferů, a to 70 %. Zahrnovaly příspěvek na péči a účelový transfer na dávky sociální péče a dávky pomoci v hmotné nouzi, vyplacené Ministerstvem práce a sociálních věcí. Dále zde plynuly finanční prostředky na činnost odborného lesního hospodáře z Ministerstva zemědělství, na terénní práce ve městě, na regeneraci městských památkových zón z Ministerstva kultury, účelový transfer Ministerstva životního prostředí na studii sesouvajícího se svahu v Lískovci a účelový transfer z Evropského sociálního fondu na projekt „Vzdělání – cesta ke zvyšování kvality sociálních služeb ve frýdecko-místeckém regionu“.

Neinvestiční přijaté dotace od obcí tvořily zejména platby za dojíždějící žáky do ZŠ na území města od jiných obcí, platby jiných obcí na pobyt jejich občanů v příspěvkových organizacích města a z titulu uzavřených veřejnoprávních smluv, např. za výkon přestupkové agendy a Městské policie.

Moravskoslezský kraj poskytl neinvestiční dotace v podobě účelových finančních prostředků na zabezpečení regionálních funkcí knihoven v MSK. Další finanční prostředky z kraje směřovaly na hospodaření v lesích, na činnost jednoty SDH, pro ZŠ na mezinárodní prezentace projektu „Občan“. Evropský fond pro regionální rozvoj financoval projekt „Propagace města Frýdek – Místek v rámci Regionu Beskydy“.

V rámci dotací od mezinárodních institucí město získalo peněžní prostředky z Visegradského fondu na 1. mezinárodní setkání dětí „Bájný svět pověstí a legend“.

Investiční přijatý transfer z Všeobecné pokladní správy SR, poskytnutý Ministerstvem financí financoval rekonstrukci sportovního hřiště ZŠ.

Ostatní přijaté investiční transfery ze SR z největší části pokryly investici pro jednotku JSDH z Ministerstva vnitra a akci „Regenerace panelových sídlišť F-M, Slezská“ financovanou Ministerstvem pro místní rozvoj.

Investiční přijaté dotace z Moravskoslezského kraje směřovaly zejména na projekt „Kanalizace Skalice“, dále na projektovou dokumentaci k akci „Komplexní zvýšení bezpečnosti komunikace Nad Přehradou“, zpracování projektu k akci „Napojení nového autobusového nádraží a nádraží ČD na systém cyklostezek“ a na projektovou dokumentaci k akci „Obnova zámeckého parku a nový park Jižní svahy“.

Dle jednotlivých poskytovatelů dotací město obdrželo nejvíce dotací z kapitoly Ministerstva práce a sociálních věcí na sociální péči a dávky a příspěvky na péči, naopak nejmenší částka šla z mezinárodních institucí na neinvestiční dotace.

Podrobnější částky k jednotlivým druhům transferů jsou uvedeny v tabulce 3.13.

Tab. č. 3.13 Přijaté dotace F–M v roce 2007

DRUH DOTACE	ČÁSTKA V TIS. KČ
Neinvestiční přijaté dotace ze VPS SR	9 065
Neinvestiční přijaté transfery ze SF	5 981
Neinvestiční přijaté dotace ze SR v SDV	74 557
z toho na: výkon st. správy	64 901
z toho na: školství	9 656
Ostatní neinvestiční dotace ze SR	258 276
z toho na: příspěvek na péči	161 205
z toho na: soc.péče a dávky	93 248
Neinvestiční dotace přijaté od obcí	3 057
Neinvestiční dotace přijaté od krajů	2 201
Neinvestiční přijaté dotace od mezinár. instit.	63
Investiční přijaté dotace ze VPS SR	5 000
Ostatní investiční přijaté dotace ze SR	4 064
Investiční přijaté dotace od krajů	2 311
Celkem	364 575

Zdroj: Závěrečný účet města Frýdek-Místek za rok 2007. Vlastní zpracování.

3.2.5 Analýza hospodaření v roce 2008

V roce 2008 byl zaznamenán růst příjmů o téměř 15 % oproti roku 2007. Největší meziroční nárůst zaznamenaly daňové příjmy, které tvořily více než polovinu celkových příjmů města, došlo ke zvýšení o 7 %. Nedaňové příjmy se podílely téměř 11 % a kapitálové příjmy 10 % na celkových příjmech. Vlastní příjmy tvoří 72 % a cizí zdroje tvoří téměř 28 %

celkových příjmů města. Výraznější změnu oproti předchozím rokům zaznamenaly kapitálové příjmy, které byly navýšeny o 8 %, hlavním důvodem byly vyšší příjmy z prodeje nemovitostí, tzn. budov, pozemků a movitých věcí.

Celkové výdaje se také zvýšily oproti roku 2007 o 8 %. Běžné výdaje tvořily 80 % a kapitálové výdaje 20 % celkových výdajů. Největší podíl výdajů byl na oblast sociální péče, dopravy a na investiční akce. Největší objem financí směřoval do oprav chodníků a komunikací, opravy lávky přes Ostravici, na rekonstrukci „leskoveckého“ mostu i vybudování dalších cyklostezek. Prioritou byly zejména opravy budov základních a mateřských škol a školních kuchyní.

Hospodaření v roce 2008 skončilo deficitem ve výši 112 116,91 tis. Kč. Tento deficit byl pokryt dluhovými nástroji. Výčet všech částek je v tabulce 3.14.

Tab. 3.14 Hospodaření SM Frýdek – Místek v roce 2008

Příjmy	Výsledek od počátku roku v tis. Kč
Daňové příjmy	733 835,73
Nedaňové příjmy	151 686,78
Kapitálové příjmy	139 499,26
Dotace	386 913,59
Příjmy celkem	1 411 935,36
Výdaje	
Běžné výdaje	1 041 175,59
Kapitálové výdaje	258 642,88
Výdaje celkem	1 299 818,47
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	-112 116,91

Zdroj: Ministerstvo financí. Dostupné z www.info.mfcr.cz/cgi-bin/aris/iariusuc/charakteristika.pl?ico=296643. Vlastní zpracování.

3.2.6 Analýza přijatých dotací v roce 2008

V roce 2008 stejně tak jako v jiných letech tvořily dotace druhý nejvýznamnější příjem města s podílem 25 % na celkových příjmech, jednalo se o částku 386 913 tis. Kč. Ve srovnání s rokem 2007 byly přijaté dotace v roce 2008 vyšší o 22 337 tis. Kč, a to zejména připsáním investičního a neinvestičního transferu na akci „Autobusové nádraží Frýdek-Místek“, která byla spolufinancována z prostředků Evropské unie. Výstavba proběhla z vlastních prostředků města v letech 2006 – 2007.

Neinvestiční dotace z všeobecné pokladní správy SR tvořily 2 % celkových dotací, byly vyplaceny z kapitoly Ministerstva financí a největší položku tvořily transfery na sociálně právní ochranu dětí. Zbylé částky směřovaly na výdaje spojené s volbami a s výkonem přenesené působnosti v oblasti sociálních služeb.

Neinvestiční dotace ze SR v rámci souhrnného dotačního vztahu byly poskytnuty Ministerstvem financí a tvořily téměř 20 % celkových transferů. Do souhrnného dotačního vztahu patří příspěvek na výkon státní správy, který tvoří podstatnou část a příspěvek na školství.

Ostatní neinvestiční dotace ze SR tvořily z největší části příspěvky na péči a dotace na sociální péči a dávky. Zbylé přijaté peněžní prostředky byly vydány na činnost odborného lesního hospodáře, na výsadbu dřevin, na terénní sociální práce, na nízkoprahová zařízení pro děti a mládež, na program prevence kriminality, na akci „Autobusové nádraží ve Frýdku-Místku“, na projekt „Vzdělávání – cesta ke zvyšování kvality poskytovaných sociálních služeb ve frýdecko - místeckém regionu“ a na veřejně prospěšné práce. Tyto dotace tvořily největší položku celkových dotací, a to 66 %. Z nejvyšší částky byly vyplaceny Ministerstvem práce a sociálních věcí.

Neinvestiční dotace přijaté od obcí tvořily z největší části příspěvky na dojíždějící žáky a transfery od obcí z titulu uzavřených veřejnoprávních smluv na požární ochranu, městskou policii a zřízení přestupkové agendy.

Neinvestiční dotace přijaté z Moravskoslezského kraje zahrnovaly např. účelový transfer na projekt „Frýdek - Místek - Education“, účelový transfer Středisku volného času Klíč na zabezpečení soutěží a účelové transfery základním školám na různé projekty. Tyto transfery od kraje činily 1 % celkových dotací.

Neinvestiční dotace ze SF tvořily nejmenší část transferů, byly vyplaceny Státním fondem dopravní infrastruktury a šly na projektovou dokumentaci akce „Výstavba chodníku v Lískovci od ZŠ po transformátor“.

Investiční přijaté dotace ze Státního fondu dopravní infrastruktury byly využity na cyklostezku a výstavbu chodníku. Tvořily 2 % celkových dotací.

Ostatní investiční dotace ze SR činily 6 % celkových přijatých transferů, z největší částky byly použity na akci „Autobusové nádraží ve Frýdku – Místku“, byla podpořena prevence kriminality a uhrazeny investiční výdaje na platné osnovy lesního zákona. Tento druh dotací byl financován Ministerstvem pro místní rozvoj, Ministerstvem vnitra a Ministerstvem zemědělství.

Investiční dotace z Moravskoslezského kraje tvořily jednu z nejnižších částek, byly poskytnuty centru ŽIRAFa na projekt „Zabudování schodišťové plošiny“.

Největší položka byla přijata z kapitoly Ministerstva práce a sociálních věcí a naopak nejnižší částku město obdrželo ze Státního fondu dopravní infrastruktury.

Jednotlivé částky jsou uvedeny v tabulce 3.15.

Tab. č. 3.15 Přijaté dotace F–M v roce 2008

DRUH DOTACE	ČÁSTKA V TIS. KČ
Neinvestiční přijaté dotace ze VPS SR	10 243
Neinvestiční přijaté dotace ze SR v SDV	76 647
z toho na: výkon st. správy	66 972
z toho na: školství	9 675
Ostatní neinvestiční dotace ze SR	258 756
z toho na: příspěvek na péči	199 064
z toho na: soc.péče a dávky	55 100
Neinvestiční dotace přijaté od obcí	2 593
Neinvestiční dotace přijaté od krajů	5 051
Neinvestiční přijaté dotace ze SF	108
Investiční přijaté dotace ze SF	8 960
Ostatní investiční přijaté dotace ze SR	24 254
Investiční přijaté dotace od krajů	301
Celkem	386 913

Zdroj: Závěrečný účet města Frýdek-Místek za rok 2008. Vlastní zpracování.

3.2.7 Analýza hospodaření v roce 2009

V roce 2009 se pokračovalo v dalších vylepšeních zařízení města. Byl otevřen nový Dům s pečovatelskou službou, modernizovány školy, zrekonstruovány dětská hřiště. Pokračovalo se ve výstavbě hospice a rekonstrukci nemocnice.

Vzniklý deficit byl financován zůstatkem nevyčerpaných prostředků z roku 2008 a zdroji účelových fondů města. Podrobné částky jsou uvedeny v tabulce 3.16.

Z hlediska příjmů opět převažovaly daňové příjmy, tvořily 49 % celkových příjmů, nejnižší byly kapitálové příjmy, představující 8 %.

Běžné výdaje tvořily 74 % a kapitálové výdaje 26 % celkových výdajů. Největší podíl výdajů směřoval do oblasti dopravy, místní správy, bydlení, komunálních služeb a územního rozvoje a do oblasti školství.

Tab. 3.16 Hospodaření SM Frýdek – Místek v roce 2009

Příjmy	Výsledek od počátku roku v tis. Kč
Daňové příjmy	666 232,70
Nedaňové příjmy	174 524,52
Kapitálové příjmy	108 912,56
Dotace	406 722,80
Příjmy celkem	1 356 392,58
Výdaje	
Běžné výdaje	1 113 599,90
Kapitálové výdaje	388 236,04
Výdaje celkem	1 501 835,94
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	-145 443,36

Zdroj: Ministerstvo financí. Dostupné z [www: http://www.info.mfcr.cz/cgi-bin/aris/iariusuc/charakteristika.pl?ico=296643](http://www.info.mfcr.cz/cgi-bin/aris/iariusuc/charakteristika.pl?ico=296643). Vlastní zpracování.

3.2.8 Analýza přijatých dotací v roce 2009

Přijaté dotace v roce 2009 představovaly částku 406 722 tis. Kč, oproti roku 2008 se dotace navýšily o téměř 20 000 Kč. Pokračuje stoupající trend i navzdory finanční krizi.

V roce 2009 byly v plánu investiční akce jako je vybudování kanalizace v části Panské Nové Dvory, revitalizace komunikace 8. pěšího pluku, rozšíření ulice Dobrovského, řešení školního a sportovního areálu ZŠ či další modernizace Jeslí F - M.

Město Frýdek – Místek získalo 220 mil. Kč ze strukturálních fondů Evropské unie na základě zpracovaného Integrovaného plánu rozvoje statutárního města Frýdku – Místku – Přitažlivé město. Mezi hlavní financované projekty patří rekonstrukce fotbalového areálu Stovky, víceúčelová sportoviště v areálu Střední školy strojírenské a dopravní a revitalizace areálu bývalých kasáren.

Ostatní neinvestiční dotace ze SR představovaly nejvyšší částku, a to 65 % skutečně přijatých dotací. Největší položku tvořily příspěvky na sociální péči a transfery na dávky pomoci v hmotné nouzi z Ministerstva práce a sociálních věcí.

Ostatní investiční přijaté dotace ze SR tvořily 7 % přijatých dotací. Největší přijatá dotace této kategorie byla z EU Podpora udržitelného využívání zdroje energie.

Neinvestiční dotace ze Všeobecné pokladní správy SR vykazaly nejvyšší částku na sociálně právní ochranu dětí.

Investiční přijaté dotace ze SF byly vyplaceny Státním fondem dopravní infrastruktury.

Vzhledem k tomu, že ještě není k dispozici závěrečný účet města za rok 2009, nelze přesně určit podíl všech dotací. Nejsou zachyceny např. přijaté dotace v rámci souhrnného dotačního vztahu, které tvořily téměř celou zbylou částku skutečně přijatých dotací, uvedenou v tabulce č. 3.16. Dostupné informace o části dotací jsou uvedeny v tabulce 3.17.

Tab. č. 3.17 Přijaté dotace F-M v roce 2009

DRUH DOTACE	ČÁSTKA V TIS. KČ
Neinvestiční přijaté dotace ze VPS SR	9 814,58
Ostatní neinvestiční dotace ze SR	268 282,55
Investiční přijaté dotace ze SF	9 437,44
Ostatní investiční přijaté dotace ze SR	31 466,94
Celkem	319 001,51

Zdroj: Ministerstvo financí. Dostupné na www: <http://www.info.mfcr.cz/cgi-bin/aris/iariusuc/charakteristika.pl?ico=296643>. Vlastní zpracování. Vlastní zpracování.

3.2.9 Rozpočet SM Frýdek – Místek na rok 2010

Struktura rozpočtu na rok 2010 po 1. změně je uvedena v tabulce 3.18. Jedná se pouze o závazné ukazatele. Výsledek hospodaření vykazuje deficit ve výši 179 049 tis. Kč, který bude pokryt z účelového a neúčelového zůstatku roku 2009, z úvěru a čerpání účelových fondů města.

Daňové příjmy tvořily 50 %, nedaňové příjmy 13 %, kapitálové příjmy 3 % a přijaté transfery 34 % celkových příjmů.

Nejvyšší výdeje jsou plánovány do oblasti dopravy, bydlení a komunálních služeb a zdravotnictví. V rozpočtu nejsou výdaje rozděleny na běžné a kapitálové, ale podle jednotlivých odborů magistrátu. Největší položku v letošním roce obdrží investiční odbor, odbor sociální péče, odbor dopravy a silničního hospodářství a odbor vnitřních věcí. Jedná se o podíly ve výši okolo 20 % na celkových výdajích města. Nejnižší položku podílející se na výdajích tvoří živnostenský úřad a kancelář primátora.

Tab. 3.18 Závazné ukazatele rozpočtu SM Frýdek – Místek na rok 2010

Příjmy	Schválený rozpočet po 1. změně v tis. Kč
Daňové příjmy	612 501,00
Nedaňové příjmy	147 984,00
Kapitálové příjmy	45 000,00
Přijaté transfery	421 691,04
Příjmy celkem	1 227 176,04
Výdaje	
Výdaje celkem	1 406 225,60
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	-179 049,56

Zdroj: Statutární město Frýdek – Místek. Dostupné z [www: http://www.frydek-mistek.cz/cz/o-meste/rozpocet-a-finance/](http://www.frydek-mistek.cz/cz/o-meste/rozpocet-a-finance/). Vlastní zpracování.

3.3 Statutární město Teplice

Statutární město Teplice patří mezi největší města Ústeckého kraje, je posazeno do kotliny mezi Českým středohořím a Krušnými horami, nedaleko hranic s Německem. V současnosti jsou Teplice lázeňským městem s bohatým kulturním i rekreačním vyžitím. Okres Teplice patří k nejmenším okresům a zároveň k okresům s největší hustotou osídlení. K 31. 12. 2008 byl počet obyvatel 51 461⁴³ a katastrální výměra města je 2 378 ha.⁴⁴

Město se člení na 7 místních částí, 7 katastrálních území a 37 urbanistických obvodů. Spádovým obcím nabízí kompletní rozsah veřejných, ale i komerčních služeb. Teplice jsou

⁴³Český statistický úřad. Dostupné z [www: http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabdetail.jsp?cislotab=MOS+ZV01&kapitola_id=5&kontext=t&razeni=ta&pro_4382338=567442](http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabdetail.jsp?cislotab=MOS+ZV01&kapitola_id=5&kontext=t&razeni=ta&pro_4382338=567442). [3.4.2010].

⁴⁴Statutární město Teplice. Dostupné z [www: http://www.teplice.cz](http://www.teplice.cz). [3.4.2010].

významným administrativním centrem a sídlem celé řady úřadů, zejména: magistrátu města, živnostenského, finančního, katastrálního a pozemkového úřadu a úřadu práce.

Oblast patří tradičně k nejprůmyslovějším regionům Česka, která se potýká se špatným stavem životního prostředí. Největší podíl na zaměstnanosti má z primární sféry těžba hnědého uhlí, ze sekundární sféry se nejvýznamněji podílí na zaměstnanosti odvětví sklářství, keramiky a porcelánu a odvětví paliv a energetiky. Trh práce je dlouhodobě postižen vysokou nezaměstnaností s nízkým potenciálem znalostní ekonomiky.

Významné odvětví představuje lázeňství. Teplice vyvolávají velké nároky na dopravu. V okrese je hustá síť silnic a železnic s napojením na významné vnitrostátní i mezinárodní dopravní trasy. Vysoký počet a vývoj ekonomických subjektů, podíl středních a velkých podniků vytváří kvalitní podnikatelské prostředí v Teplicích. V roce 2008 obsadily Teplice v krajském srovnání první příčku v kvalitě veřejné správy díky nejmenšímu počtu zaměstnanců, nejlepšímu ratingu hospodaření a kvalitním internetovým stránkám zaměřeným i na podnikatele.

Dle městské statistiky bylo v roce 2006 registrováno celkem 31 kulturních zařízení, 51 školských zařízení, 10 pracovišť sociální oblasti, 55 pracovišť a 174 zdravotnických zařízení.⁴⁰ Statutární město Teplice nemá majetkové podíly ani neprovozuje technické služby, dopravní podnik, fotbalový a hokejový stadion či tepelné hospodářství.

Ústecký kraj patří mezi strukturálně postižené a hospodářsky slabší regiony, což vyplývá z velké závislosti místní ekonomiky na těžkém průmyslu. Pozice města Teplice z pohledu trendu zadlužování obcí v ČR je pozitivní, protože do budoucna neuvažuje o využití cizích zdrojů, má dostatek vlastních finančních prostředků.⁴⁵

3.3.1 Analýza hospodaření v roce 2006

Hospodaření v roce 2006 skončilo přebytkem 197 568 tis. Kč. Tento přebytek byl použit jako rezerva do dalších let. Podrobnější údaje o příjmech, výdajích a výsledku hospodaření jsou uvedeny v tabulce 3.19.

Běžné příjmy tvořily 76 % celkových příjmů a kapitálové příjmy, které představují vlastní příjmy a dotace, tvořily zbylých 24 %. Největší příjmovou položku tvoří daňové příjmy, podílely se 50 % na celkových příjmech. Kapitálové příjmy a přijaté dotace tvořily okolo 20 % celkových příjmů. Největší položkou kapitálových příjmů byly příjmy z prodeje akcií.

⁴⁵ Integrovaný plán rozvoje města Teplice 2007 – 2013. Dostupné z: <http://www.teplice.cz/cz/magistrat-mesta/iprm/uvod/>. [3.4.2010].

Nejvíce výdajů šlo v roce 2006 odboru dopravy a životního prostředí a odboru školství, kultury a sportu. Každý z těchto odborů tvořil 30 % celkových výdajů.

Tab. 3.19 Hospodaření SM Teplice v roce 2006

Příjmy	Výsledek od počátku roku v tis. Kč
Daňové příjmy	554 421,77
Nedaňové příjmy	53 271,78
Kapitálové příjmy	262 945,43
Dotace	236 529,48
Příjmy celkem	1 107 168,46
Výdaje	
Běžné výdaje	648 551,90
Kapitálové výdaje	261 048,65
Výdaje celkem	909 600,55
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	+ 197 567,91

Zdroj: Ministerstvo financí. Dostupné z www.info.mfcr.cz/cgi-bin/aris/iariusuc/charakteristika.pl?ico=266621. Vlastní zpracování.

3.3.2 Analýza přijatých dotací v roce 2006

V roce 2006 SM Teplice obdrželo dotace ve výši 236 529 tis. Kč. Představovaly druhý nejvýznamnější příjem rozpočtu města. Podrobnější rozdělení je k dispozici v tabulce 3.20.

Největší položkou byly neinvestiční dotace ze SR v souhrnném dotačním vztahu, tvořily 92 % celkových dotací. Nejvíce směřovalo na sociální dávky, na výkon státní správy jednotlivým obcím a dále se vyplácely příspěvky na školství a na zřizovatelské funkce.

Neinvestiční dotace ze Všeobecné pokladní správy SR činily 3 % celkových dotací. Směřovaly z největší části na sociálně právní ochranu dětí u obcí a na volby.

Nejnižší částku představovaly ostatní investiční dotace ze SR, jednalo se o investici 50 tis. Kč na Veřejné informační služby knihoven.

Tab. 3.20 Přijaté dotace SM Teplice v roce 2006

DRUH DOTACE	ČÁSTKA V TIS. Kč
Neinvestiční přijaté dotace ze VPS SR	7 217
Neinvestiční přijaté dotace ze SR v SDV	219 476
z toho na: výkon st. správy	55 675
z toho na: školství	8 014
z toho na: výkon zřizovat. funkce	6 287
z toho na: sociální dávky	149 500
Ostatní neinvestiční dotace ze SR	1 369
Neinvestiční dotace přijaté od obcí	3 213
Neinvestiční dotace přijaté od krajů	2 634
Neinvestiční přijaté dotace ze SF	183
Investiční přijaté dotace z VPS SR	2 388
Ostatní investiční přijaté dotace ze SR	50
Celkem	236 529,48

Zdroj: Hospodaření SM Teplice za rok 2006. Vlastní zpracování.

3.3.3 Analýza hospodaření v roce 2007

Hospodaření Statutárního města Teplice v roce 2007 skončilo deficitem ve výši 96 271 tis. Kč. Tento deficit byl pokryt zlepšeným výsledkem hospodaření předchozího roku. Podrobnější částky jsou uvedeny v tabulce 3.21.

Daňové příjmy tvořily 60 % celkových příjmů, druhou největší položkou byly přijaté dotace, podílející se 32 % na příjmech. Nedaňové příjmy představovaly 6 % a kapitálové příjmy 2 % celkových příjmů v roce 2007.

Největší výdajovou položku, tj. 60 % tvořily stálé provozní výdaje, které patří do skupiny běžných výdajů. Druhou největší částku tvořily výdaje na investice, podílející se 30 % na celkových výdajích. Dle jednotlivých odborů magistrátu putovalo nejvíce výdajů odboru dopravy a životního prostředí, odboru školství, kultur a sportu a odboru sociálních věcí a zdravotnictví.

Tab. 3.21 Hospodaření SM Teplice v roce 2007

Příjmy	Výsledek od počátku roku v tis. Kč
Daňové příjmy	632 868,49
Nedaňové příjmy	63 478,36
Kapitálové příjmy	15 532,36
Dotace	335 713,35
Příjmy celkem	1 047 592,56
Výdaje	
Běžné výdaje	781 838,02
Kapitálové výdaje	362 025,96
Výdaje celkem	1 143 863,98
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	-96 271,42

Zdroj: Ministerstvo financí. Dostupné z www.info.mfcr.cz/cgi-bin/aris/iariususc/charakteristika.pl?ico=266621. Vlastní zpracování.

3.3.4 Analýza přijatých dotací v roce 2007

V roce 2007 SM Teplice obdrželo dotace ve výši 335 713 tis. Kč. Tato částka se významně podílela na příjmech rozpočtu města. Oproti roku 2006 se přijaté dotace zvýšily téměř o 100 tis. Kč. Podrobněji jsou částky a jednotlivé druhy dotací uvedeny v tabulce 3.22.

Největší položku, tj. 70 % přijatých dotací představovaly ostatní neinvestiční dotace ze státního rozpočtu, směřující zejména na příspěvky na péči a dávky v hmotné nouzi z Ministerstva práce a sociálních věcí. Zbylá částka směřovala na činnost odborného lesního hospodáře, na kulturní aktivity a program Regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón.

Druhou největší položku tvořily neinvestiční dotace ze SR v rámci souhrnného dotačního vztahu. Podílely se 20 % na celkových dotacích a největší částka směřovala na

výkon státní správy obcím. Zbylé částky směřovaly na školství a výkon zřizovatelských funkcí.

Neinvestiční dotace ze Všeobecné pokladní správy SR představovaly 4 % celkových přijatých dotací. Účelové neinvestiční dotace obcím a sociálně právní o ochrana dětí tvořily tuto položku.

Neinvestiční dotace od obcí a krajů putovaly do oblasti školství a tvořily 1 % celkových dotací.

Nejnižší položkou byly neinvestiční přijaté dotace ze Státního fondu dopravní infrastruktury v částce 203 tis. Kč.

Tab. 3.22 Přijaté dotace SM Teplice v roce 2007

DRUH DOTACE	ČÁSTKA V TIS. KČ
Neinvestiční přijaté dotace ze VPS SR	15 356
Neinvestiční přijaté dotace ze SR v SDV	71 236
z toho na: výkon st. správy	56 812
z toho na: školství	7 961
z toho na: výkon zřizovat. funkce	6 463
Ostatní neinvestiční dotace ze SR	232 938
z toho na: dávky v hmotné nouzi	91 385
z toho na: příspěvky na péči	140 198
Neinvestiční dotace přijaté od obcí	3 521
Neinvestiční dotace přijaté od krajů	3 061
Neinvestiční přijaté dotace ze SF	203
Investiční přijaté dotace ze SF	8 812
Ostatní investiční přijaté dotace ze SR	588
Celkem	335 713,35

Zdroj: Hospodaření SM Teplice za rok 2007. Vlastní zpracování.

3.3.5 Analýza hospodaření v roce 2008

Výsledek hospodaření Statutárního města Teplice v roce 2008 byl přebytek ve výši 130 293 tis. Kč. Tento přebytek město využije pro krytí budoucích deficitů a pro tvorbu finančních rezerv. Podrobnější částky příjmů, výdajů a výsledek hospodaření je uveden v tabulce 3.23.

Daňové příjmy byly v roce 2008 téměř ve stejné výši jako v roce předcházejícím, tvořily 60 % celkových příjmů. Přijaté dotace se podílely obdobně jako v roce 2007 okolo 32 % příjmů. Nedaňové příjmy se zvýšily na 7 % a kapitálové příjmy se snížily o 1 % oproti roku 2007.

Běžné výdaje, které tvoří zejména stálé provozní výdaje představovaly 87 % celkových výdajů. Investiční výdaje oproti roku 2007 klesly. Zbýlých 13 % tvořily kapitálové výdaje. Nejvíce výdajů, tj. 28 % vykázal odbor sociálních věcí a zdravotnictví a odbor

dopravy a životního prostředí. Vysoké částky dostal také odbor školství, kultury a sportu a oddělení kanceláře magistrátu. Nejméně výdajů šlo odboru územního plánování.

Tab. 3.23 Hospodaření SM Teplice v roce 2008

Příjmy	Výsledek od počátku roku v tis. Kč
Daňové příjmy	632 875,90
Nedaňové příjmy	76 703,42
Kapitálové příjmy	9 000,53
Dotace	372 703,06
Příjmy celkem	1 091 282,91
Výdaje	
Běžné výdaje	835 017,68
Kapitálové výdaje	125 971,36
Výdaje celkem	960 989,04
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	+130 293,87

Zdroj: Ministerstvo financí. Dostupné z [www: http://www.info.mfcr.cz/cgi-bin/aris/iariususc/charakteristika.pl?ico=266621](http://www.info.mfcr.cz/cgi-bin/aris/iariususc/charakteristika.pl?ico=266621). Vlastní zpracování.

3.3.6 Analýza přijatých dotací v roce 2008

V roce 2008 bylo přijato 372 703 tis. Kč dotací, což představovalo o 37 tis. Kč více než v roce 2007, pokračuje tedy rostoucí trend. Přesnější částky jednotlivých druhů dotací jsou uvedeny v tabulce 3.24.

Největší položku tvořily ostatní neinvestiční dotace ze SR, a to 73 % celkových dotací. Tvořily je zejména příspěvky na péči a dávky v hmotné nouzi, vyplacené MPSV.

Neinvestiční dotace ze SR v rámci souhrnného dotačního vztahu tvořily druhou největší položku, a to 20 % celkových dotací. Nejvíce směřovalo na výkon státní správy, dále se jednalo o příspěvky na školství a na výkon zřizovatelských funkcí.

Neinvestiční dotace ze Všeobecné pokladní správy SR představovaly 3 % a financovaly zejména sociálně právní ochranu dětí, zbylou částku tvořily neinvestiční účelové dotace obcím a účelové náklady spojené s volbami.

Investiční přijaté dotace ze Státního fondu dopravní infrastruktury směřovaly na investice do oblasti dopravy.

Neinvestiční dotace od obcí a krajů směřovaly do oblasti školství a tvořily nejnížší podíl na celkových dotacích.

Tab. 3.24 Přijaté dotace SM Teplice v roce 2008

DRUH DOTACE	ČÁSTKA V TIS. KČ
Neinvestiční přijaté dotace ze VPS SR	12 899
Neinvestiční přijaté dotace ze SR v SDV	73 370
z toho na: výkon st. správy	58 631
z toho na: školství	8 082
z toho na: výkon zřizovat. funkce	6 657
Ostatní neinvestiční dotace ze SR	272 701
z toho na: dávky v hmotné nouzi	75 000
z toho na: příspěvky na péči	196 356
Neinvestiční dotace přijaté od obcí	4 627
Neinvestiční dotace přijaté od krajů	4 210
Investiční přijaté dotace ze SF	4 896
Celkem	372 703

Zdroj: Hospodaření SM Teplice za rok 2008. Vlastní zpracování.

3.3.7 Analýza hospodaření v roce 2009

Hospodaření Statutárního města Teplice skončilo v roce 2009 deficitem ve výši 29 069 tis. Kč. Tento deficit byl pokryt zlepšeným výsledkem hospodaření z předchozích let. Hospodaření lze přesto hodnotit pozitivně, město mohlo v roce 2009 bez jakéhokoliv omezení a zapojení cizích zdrojů investovat přes 211 mil. Kč do plánovaných investičních akcí schválených v rozpočtu. Podrobnější částky příjmů, výdajů a výsledku hospodaření jsou uvedeny v tabulce 3.25.

Daňové příjmy tvořily 55 %, přijaté dotace 35 % celkových příjmů v roce 2009. Nedaňové příjmy představovaly 6 % příjmů, největší položkou byly ostatní nedaňové příjmy z úroků a pronájmu movitých a nemovitých věcí pro provozování MHD. Kapitálové příjmy tvořily necelé 3 % příjmů, nejvíce město získalo z prodeje pozemků a bytových objektů.

Běžné výdaje tvořily opět vysokou položku, a to 80 % celkových výdajů. Oproti roku 2008 se zvýšily investiční výdaje. Stálé provozní výdaje byly opět nejvyšší z běžných výdajů. Odbor dopravy a životního prostředí spotřeboval největší částku výdajů, a to 46 %. Dalšími odbory s vysokými výdajovými položkami byli majetkový odbor, odbor školství, kultury a sportu a odbor organizační.

Tab. 3.25 Hospodaření SM Teplice v roce 2009

Příjmy	Výsledek od počátku roku v tis. Kč
Daňové příjmy	588 972,16
Nedaňové příjmy	68 774,08
Kapitálové příjmy	28 887,06
Dotace	376 467,52
Příjmy celkem	1 063 100,82
Výdaje	
Běžné výdaje	879 621,44
Kapitálové výdaje	212 549,22
Výdaje celkem	1 092 170,66
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	-29 069,84

Zdroj: Ministerstvo financí. Dostupné z [www: http://www.info.mfcr.cz/cgi-bin/aris/iariususc/charakteristika.pl?ico=266621](http://www.info.mfcr.cz/cgi-bin/aris/iariususc/charakteristika.pl?ico=266621). Vlastní zpracování.

3.3.8 Analýza přijatých dotací v roce 2009

V roce 2009 bylo přijato 376 467 tis. Kč na dotacích, částka se téměř shoduje s celkovými dotacemi v roce 2008. Pouze nepatrně se přijaté dotace zvýšily. Přesné částky jsou uvedeny v tabulce 3.26.

Nejvyšší částku tvořily opět neinvestiční dotace ze SR, a to 72 %, kdy nejvíce šlo na dávky v hmotné nouzi a příspěvky na péči. Zbylé nepatrné částky směřovaly na činnost odborného lesního hospodáře, na veřejné informační služby knihoven a kulturní aktivity.

Neinvestiční dotace ze SR v rámci souhrnného dotačního vztahu tvořily 19 % celkových dotací. Nejvíce opět směřovalo na výkon státní správy obcím, na školství a zřizovatelské funkce.

Investiční dotace ze státních fondů tvořily dotaci ze Státního fondu dopravní infrastruktury a účelové investiční dotace územním samosprávným celkům na podporu kinematografie ze Státního fondu kinematografie. Dohromady se podílely téměř 2 % na celkových dotacích.

Neinvestiční dotace ze Všeobecné pokladní správy SR tvořily téměř 4 % celkových dotací, z toho šlo nejvíce prostředků na sociálně právní ochranu dětí jako každý rok.

Tab. 3.26 Přijaté dotace SM Teplice v roce 2009

DRUH DOTACE	ČÁSTKA V TIS. KČ
Neinvestiční přijaté dotace ze VPS SR	13 998
Neinvestiční přijaté dotace ze SR v SDV	74 205
z toho na: výkon st. správy	59 510
z toho na: školství	8 038
z toho na: výkon zřizovat. funkce	6 657
Ostatní neinvestiční dotace ze SR	273 079
z toho na: dávky v hmotné nouzi	68 000
z toho na: příspěvky na péči	204 000
Neinvestiční dotace přijaté od obcí	4 000
Neinvestiční dotace přijaté od krajů	5 066
Investiční přijaté dotace ze SF	6 119
Celkem	376 467

Zdroj: Ministerstvo financí. Dostupné na [www: http://wwwinfo.mfcr.cz/cgi-bin/aris/iariusuc/charakteristika.pl?ico=266621](http://wwwinfo.mfcr.cz/cgi-bin/aris/iariusuc/charakteristika.pl?ico=266621). Vlastní zpracování.

3.3.9 Rozpočet SM Teplice na rok 2010

Rozpočet Statutárního města Teplice na rok 2010 uvádí pouze závazné ukazatele schváleného rozpočtu po 1. změně. Tyto jsou uvedeny v tabulce 3.27.

Daňové příjmy tvoří 78 %, nedaňové příjmy 9 % a kapitálové příjmy 1 % celkových příjmů. Přijaté transfery jsou uvedeny bez dotací, o které je žádáno v průběhu roku. Bude se jednat zejména o dotace na opravy komunikací, památky a kulturu ve výši cca 10 mil. Kč. Schválený rozpočet uvádí pouze neinvestiční přijaté dotace ze SR v rámci souhrnného dotačního vztahu ve výši 75 824 tis. Kč.

Výdaje budou putovat zejména do oblasti dopravy a životního prostředí a do oblasti školství, kultury a sportu.

Je předpokládán deficitní výsledek hospodaření ve výši 264 096 tis. Kč. Ve skutečnosti by měl být nižší, protože město získá dotace, které v návrhu rozpočtu nejsou zachyceny.

Tab. 3.27 Závazné ukazatele rozpočtu SM Teplice na rok 2010

Příjmy	Schválený rozpočet po 1. změně v tis. Kč
Daňové příjmy	543 610
Nedaňové příjmy	64 475
Kapitálové příjmy	9 350
Přijaté transfery	75 824
Příjmy celkem	693 258
Výdaje	
Běžné výdaje	629 495
Kapitálové výdaje	327 859
Výdaje celkem	957 354
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	-264 096

Zdroj: Statutární město Teplice. Dostupné z [www: http://www.teplice.cz/](http://www.teplice.cz/). Vlastní zpracování.

4 ZHODNOCENÍ ROLE DOTACÍ V HOSPODAŘENÍ STATUTÁRNÍHO MĚSTA

Zhodnocení role dotací v hospodaření statutárních měst Opavy, Frýdku – Místku a Teplic vychází z analýz hospodaření za sledované období 2006 – 2010. Tato kapitola je zaměřena na zhodnocení hospodaření vybraných statutárních měst a jejich srovnání s důrazem na přijaté dotace.

4.1 *Zhodnocení hospodaření vybraných statutárních měst*

Hospodaření statutárních měst Opava, Frýdek – Místek a Teplice je hodnoceno za období 2006 – 2010. Jsou srovnány výsledky hospodaření, částky celkových příjmů i výdajů a rozebrány jednotlivé položky příjmů a výdajů dle druhového třídění na daňové, nedaňové, kapitálové příjmy a přijaté dotace a běžné a kapitálové výdaje. Nejprve jsou hodnoceny jednotlivá města a následně všechna města dohromady.

4.1.1 Zhodnocení hospodaření SM Opava v letech 2006 – 2010

Statutární město Opava hospodařilo ve sledovaném období střídavě s přebytky a deficity. Nejvyšší přebytek byl vykázán v roce 2008, v částce 44 005 tis. Kč. V závazných ukazatelích schváleného rozpočtu na rok 2010 se předpokládá sice vyšší přebytek, ale město obdrží dotace, takže ve skutečnosti výsledek hospodaření vykáže jiné částky. Nejvyšší deficit byl vykázán v roce 2009, a to téměř 400 mil. Kč, v roce 2006 byla výše deficitu 210 mil. Kč. Deficity byly pokryty úvěrem a zlepšenými výsledky hospodaření minulých let.

Celkové příjmy se pohybovaly ve sledovaných letech v rozmezí 1 061 tis. Kč – 1 557 tis. Kč. Nejvyšší byly v roce 2008 z důvodu vysoké částky přijatých dotací a vysokých kapitálových příjmů. Naopak nejnižší příjmy byly v roce 2006.

Z údajů v tabulkách 3.1 – 3.8 vyplývá, že se daňové příjmy v jednotlivých letech pohybovaly na podobné úrovni, podíleli se 47 % - 60 % na celkových příjmech. Nedaňové příjmy se zvyšovaly oproti roku 2006, ve kterém představovaly pouhých 6 % celkových příjmů. V roce 2007 byl zaznamenán růst nedaňových příjmů téměř čtyřikrát na 17 % celkových příjmů. Bylo to zapříčiněno odvody příspěvkových organizací, příjmy z pronájmu pozemků příspěvkové organizace Městské lesy Opava, splátka přechodné výpomoci od Městského dopravního podniku a.s. a příjem z nájemného a služeb ze správy

bytů a nebytových prostor, který byl v roce 2006 zúčtován jako hospodářská činnost. V roce 2008 nedaňové příjmy tvořily 11 % celkových příjmů, klesly oproti roku 2007 o 60 tis. Kč.

Kapitálové příjmy představovaly průměrně 5 % celkových příjmů kromě roku 2008, kdy se zvýšily trojnásobně oproti roku 2007. Důvodem byly příjmy z prodaného majetku, zejména pozemků a domů.

Přijaté dotace měly stoupající tendenci, každým rokem se zvyšovaly. Pohybovaly se v částce od 310 330 tis. Kč – 537 094 tis. Kč a tvořily okolo 30 % celkových příjmů. Největší částku město obdrželo v roce 2009, a to 537 094 tis. Kč.

Celkové výdaje se pohybovaly od 1 271 872 tis. Kč – 1 848 795 tis. Kč. Nejnížší výdaje byly v roce 2006 a nejvyšší v roce 2009. Běžné výdaje se v průměru pohybují okolo 75 % a kapitálové výdaje okolo 25 % celkových výdajů. Výdaje putují zejména do oblasti dopravy, životního prostředí a do oblasti školství, kultury a sportu.

4.1.2 Zhodnocení hospodaření SM Frýdek – Místek v letech 2006 – 2010

Statutární město Frýdek – Místek hospodařilo po celé sledované období s deficitem, který byl většinou pokryt účelovými či neúčelovými zůstatky z minulých let, úvěry od finančních institucí a účelovými fondy města. Nejvyšší deficit je uveden v závazných ukazatelích roku 2010, a to v částce 179 049 tis. Kč. Důvodem je současná světová finanční situace způsobená hospodářskou krizí. Naopak nejnižší deficit byl v roce 2007, a to v částce 31 485 tis. Kč.

Celkové příjmy byly dle závazných ukazatelů rozpočtu největší v roce 2008, naopak nejnížší v roce 2006, průměrně se pohybovaly okolo částky 1 250 tis. Kč. Meziročně příjmy vzrostly v roce 2006 o 4,5 % oproti roku 2005. Nejvíce se růst projevil u kapitálových příjmů a přijatých dotací. V roce 2007 byl meziroční přírůstek příjmů činil 5,2 %, tj. zvýšení o 60 tis. Kč, nejvíce vzrostly daňové příjmy. Ve srovnání s rokem 2006 zaznamenaly všechny druhy příjmů s výjimkou kapitálových příjmů nárůst. V roce 2008 byl zaznamenán růst příjmů o téměř 15 % oproti roku 2007. Největší meziroční nárůst zaznamenaly daňové příjmy, které tvořily více než polovinu celkových příjmů města, došlo ke zvýšení o 6,7 %.

Daňové příjmy byly každý rok téměř na stejné úrovni, pohybovaly se okolo 650 mil. Kč, tj. 50 % celkových příjmů. Nejvíce daňových příjmů bylo vykázáno v roce 2008.

Nedaňové příjmy se pohybovaly okolo 150 mil. Kč, tj. 12 %.

Kapitálové příjmy byly ve sledovaném období proměnlivé. Největší podíl byl vykázán v roce 2008, a to ve výši 10 % celkových příjmů. Jednalo se o částku 139 mil. Kč, která představovala výraznou změnu oproti předchozím rokům, navýšení bylo o 7,5 %. Důvodem

byly vyšší příjmy z prodeje nemovitostí, tzn. budov, pozemků a movitých věcí. Naopak nejnižší kapitálové příjmy byly v roce 2007, a to pouze 30 mil. Kč.

Přijaté dotace představovaly částku okolo 30 % celkových příjmů. Nejvíce dotací je plánováno na rok 2010, nejméně jich město obdrželo v roce 2006.

Celkové výdaje byly největší v roce 2009 a nejnižší v roce 2007, průměrně se pohybovaly okolo částky 1 200 tis. Kč. V roce 2006 byly celkové výdaje o 193 211 tis. Kč vyšší, než v roce 2005, což představuje meziroční růst o 18,5 %. Tento růst byl ovlivněn zejména čerpáním výdajů, které v roce 2005 nebyly použity a byly účelově převedeny do rozpočtu roku 2006. V roce 2007 byl vykázán úbytek celkových výdajů oproti roku 2006 o necelé 3 %, tj. o 36 tis. Kč. V roce 2008 bylo zaznamenáno zvýšení výdajů oproti roku 2007 o 8 %. V roce 2010 jsou k dispozici pouze závazné ukazatele, výdaje v těchto letech jsou podstatně vyšší než v předchozích, skutečnost se ale může lišit. Největší výdaje putují do oblasti investic, sociální péče, dopravy, školství a komunálních služeb.

4.1.3 Zhodnocení hospodaření SM Teplice v letech 2006 - 2010

Statutární město Teplice hospodařilo ve sledovaném období střídavě s přebytkem a deficitem. Deficity v roce 2007 a 2009 byly vždy pokryty zlepšeným výsledkem hospodaření předchozího roku. Nejvyšší přebytek byl vykázán v roce 2006, a to 197 567 tis. Kč, z důvodu vysokých kapitálových příjmů. Rok 2007 vykazoval deficit ve výši téměř 100 mil. Kč. Na výsledek hospodaření v roce 2009 měl nejvýraznější vliv propad příjmů ze sdílených daní, došlo v důsledku hospodářské recese k poklesu těchto příjmů oproti schválenému rozpočtu o 12,3 %. Tento očekávaný propad byl zohledněn při tvorbě rozpočtu na rok 2010 a rozpočtového výhledu. Určitá kompenzace by mohla být učiněna stanovením místního koeficientu daně z nemovitostí obecně závaznou vyhláškou, která může být navýšena až 5 násobně. Město nemá dlouhodobé závazky, což vytváří možnost využití úvěru pro dofinancování rozvojových záměrů a udržení zadluženosti na bezpečné úrovni.

Celkové příjmy se pohybovaly na úrovni 1 100 mil. Kč. Nejvyšší příjmy byly v roce 2006, v dalších letech se postupně snižovaly.

Daňové příjmy byly každý sledovaný rok téměř na stejné úrovni, pohybovaly se okolo 600 mil. Kč., tj. 50 % celkových příjmů. Nejvíce daňových příjmů bylo vykázáno v roce 2007 a 2008.

Nedaňové příjmy jsou relativně stálé, pohybovaly se okolo 60 mil. Kč., tj. cca 6 až 7 % celkových příjmů města.

Kapitálové příjmy jsou vázány na jednorázové prodeje majetku města, proto byly ve sledovaném období proměnlivé, největší částka byla vykázána v roce 2006. Tato částka byla výrazně vyšší oproti ostatním sledovaným letům, činila 262 mil. Kč, což představovalo 20 % celkových příjmů, město získalo vysoké příjmy z prodeje akcií. V ostatních letech se kapitálové příjmy pohybovaly okolo 1 až 3 % příjmů, nejnižší byly ve výši 9 mil Kč.

Přijaté transfery byly ve sledovaném období na podobné úrovni, pohybovaly se okolo 30 % celkových příjmů.

Celkové výdaje byly nejvyšší v roce 2007, a to ve výši 1 143 mil. Kč a naopak nejnižší v roce 2006, ve výši 909 mil. Kč. Běžné výdaje jsou každoročně navyšovány o 5 %. Zohledňuje se růst cen energií, mezd, inflace a rozšiřování služeb města. Stamilionové kapitálové výdaje nejdou z rozpočtu města, ale ze soukromých zdrojů. Veškeré investice na území města jsou hrazeny soukromými subjekty a v případě realizace z rozpočtu města by byly hodnoty kapitálových výdajů výrazně vyšší. Např. lze uvést zateplení panelových domů, kdy v programovacím období 2007 – 2013 lze očekávat růst kapitálových výdajů v rozpočtu města. Nejvíce výdajů dle jednotlivých odborů magistrátu putuje do oblasti dopravy a životního prostředí, na druhém místě je obvykle školství, kultura a sport a další nejvíce financovou oblastí jsou sociální služby a zdravotnictví.

4.1.4 Zhodnocení hospodaření vybraných statutárních měst v letech 2006 – 2010

Výsledky hospodaření sledovaných měst většinou končily střídavě přebytkem a deficitem, kromě SM Frýdek – Místek, které hospodařilo v každém roce s deficitem. Nejvyšší deficit vykázalo SM Opava v roce 2009, a to ve výši téměř 400 mil. Kč. Deficity byly většinou pokryty úvěrem, zlepšenými výsledky hospodaření minulých let a účelovými fondy města. Nejvyšší přebytek vykázalo SM Teplice v roce 2006, a to ve výši téměř 200 mil. Kč. Důvodem byly vysoké kapitálové příjmy z prodeje akcií. Výsledky hospodaření vybraných statutárních měst za roky 2006 – 2010 jsou graficky zobrazeny v příloze č. 5.

Statutární města Opava a Frýdek – Místek hospodařily téměř se stejnými celkovými příjmy, které se pohybovaly v rozmezí 1 061 tis. Kč – 1 557 tis. Kč. SM Teplice mělo ve sledovaném období celkové příjmy zhruba ve výši 1 100 tis. Kč, tzn. ve výši minimálních celkových příjmů SM Opava a Frýdek – Místek. Nejvyšší celkové příjmy mělo SM Opava v roce 2008, z důvodu vysokých kapitálových příjmů a dotací.

Daňové příjmy se ve všech sledovaných městech pohybovaly okolo 50 % celkových příjmů. V roce 2009 byl ve všech vybraných statutárních městech zaznamenán propad daňových příjmů o cca 60 mil. Kč, z důvodu poklesu příjmů ze sdílených daní v důsledku hospodářské recese.

Nedaňové příjmy se ve SM Teplice pohybovaly na téměř stejné úrovni ve všech sledovaných letech, v částce cca 60 mil. Kč, tj. 7 % celkových příjmů. SM Frýdek – Místek měl nedaňové příjmy v průměru 150 mil. Kč, tj. 12 % celkových příjmů. SM Opava vykazovala nejvíce pohyblivé částky nedaňových příjmů. V roce 2006 tvořily pouhých 6 % a v roce 2007 se nedaňové příjmy zvýšily téměř čtyřnásobně, na 17 %. Město získalo např. příjmy z pronájmu pozemků příspěvkové organizace Městské lesy Opava.

Kapitálové příjmy byly ve všech sledovaných městech velice proměnlivé. Lišily se podle prodaného investičního majetku, akcií a majetkových podílů. SM Teplice vykázalo v roce 2006 nejvyšší kapitálové příjmy v částce 262 mil. Kč, z důvodu prodeje akcií. Paradoxně město Teplice vykázalo i nejnižší kapitálové příjmy v roce 2008, a to ve výši 9 mil. Kč.

Přijaté transfery se ve vybraných statutárních městech podílely 30 % na celkových příjmech, v každém nadcházejícím roce byly navýšeny. Nejvyšší přijaté dotace vykázalo SM Opava v roce 2009 ve výši 537 mil. Kč a naopak nejnižší částku získalo SM Teplice v roce 2006, ve výši 236 mil. Kč. Nejvyšší částky byly přijaty v rámci ostatních neinvestičních dotací z Ministerstva práce a sociálních věcí na dávky v hmotné nouzi a příspěvky na péči v sociální oblasti.

Celkové výdaje vybraných statutárních měst ve sledovaném období se pohybovaly od 909 mil. Kč do 1 513 mil. Kč. Nejnižší byly v roce 2006 ve SM Teplice a nejvyšší v roce 2008 ve SM Opava. Statutární město Teplice má oproti ostatním městům stabilní výši výdajů, která se drží okolo 1 miliardy Kč.

Běžné výdaje jsou každoročně navyšovány tak, aby zohlednily růst cen energií, mezd, inflace a rozšiřování služeb města.

Nejvíce financované oblasti jsou doprava a životní prostředí, školství, kultura, sport, sociální služby a komunální služby.

Tabulky 4.1 a 4.2 názorně ukazují podíly jednotlivých částí příjmů a výdajů na celkovém rozpočtu ve sledovaných statutárních městech v letech 2006 - 2009.

Tab. 4.1 Podíly příjmů a výdajů ve vybraných SM v letech 2006 a 2007

Rok	2006	2006	2006	2007	2007	2007
Statutární město	Opava	F-M	Teplíce	Opava	F-M	Teplíce
Podíly příjmů						
Daňové příjmy	60 %	55 %	51 %	50 %	56 %	60 %
Nedaňové příjmy	6 %	11 %	5 %	17 %	12 %	6 %
Kapitálové příjmy	4 %	5 %	23 %	5 %	3 %	2 %
Přijaté transfery	30 %	29 %	21 %	28 %	29 %	32 %
Příjmy celkem (tis. Kč)	1 061 111	1 171 846	1 107 168	1 368 446	1 232 613	1 047 593
Podíly výdajů						
Běžné výdaje	72 %	71 %	71 %	76 %	81 %	68 %
Kapitálové výdaje	28 %	29 %	29 %	24 %	19 %	32 %
Výdaje celkem (v tis. Kč)	1 271 872	1 237 098	909 601	1 339 143	1 201 128	1 143 864

Zdroj: Interní materiály vybraných statutárních měst. Vlastní zpracování.

Tab. 4.2 Podíly příjmů a výdajů ve vybraných SM v letech 2008 a 2009

Rok	2008	2008	2008	2009	2009	2009
Statutární město	Opava	F-M	Teplíce	Opava	F-M	Teplíce
Podíly příjmů						
Daňové příjmy	47 %	52 %	60 %	46 %	49 %	55 %
Nedaňové příjmy	11 %	11 %	7 %	9 %	13 %	7 %
Kapitálové příjmy	12 %	10 %	1 %	8 %	8 %	3 %
Přijaté transfery	30 %	27 %	32 %	37 %	30 %	35 %
Příjmy celkem (tis. Kč)	1 557 656	1 411 935	1 091 283	1 454 396	1 356 393	1 063 101
Podíly výdajů						
Běžné výdaje	75 %	80 %	87 %	67 %	74 %	80 %
Kapitálové výdaje	25 %	20 %	13 %	33 %	26 %	20 %
Výdaje celkem (v tis. Kč)	1 513 651	1 299 818	960 989	1 848 795	1 557 972	1 092 171

Zdroj: Interní materiály vybraných statutárních měst. Vlastní zpracování.

4.2 Zhodnocení přijatých dotací vybraných statutárních měst v letech 2006 - 2009

Hodnocení je uvedeno za období 2006 – 2009, protože za rok 2010 jsou dostupné pouze závazné ukazatele a uvádí se jen dotace nárokové.

Jsou zhodnoceny přijaté dotace na obyvatele v jednotlivých letech a dotace, které se nejvíce podílí na příjmech v třídění dle rozpočtové skladby. Jednotlivé podíly jsou uvedeny v tabulkách a názorně také v grafu.

4.2.1 Přijaté dotace na obyvatele

Statutární město Opava získalo dotace ve výši od 310 mil. Kč do 537 mil. Kč během sledovaného období 2006 – 2009. Ve všech sledovaných letech se podílely kolem 30 % na celkových příjmech rozpočtu.

Základní pohled na výši přijatých dotací v jednotlivých letech jsou celkové dotace na obyvatele ve vybraných statutárních městech. Tabulka 4.3 uvádí přijaté dotace na obyvatele ve SM Opava. Z tabulky je zřejmé, že dotační příjmy mají stoupající tendenci.

Dotace na obyvatele ve SM Opava se pohybovaly od 5,3 tis. Kč do 9,1 tis. Kč. Nejnižší byly v roce 2006 a nejvyšší v roce 2009. Průměrný meziroční přírůstek dotací byl ve výši 20 %.

Tab. 4.3 Přijaté dotace na obyvatele ve SM Opava v letech 2006 - 2009

Položka	Rok			
	2006	2007	2008	2009
Přijaté dotace (tis. Kč)	310 330	389 089	469 599	537 094
Počet obyvatel	58 923			
Dotace na obyvatele (tis. Kč)	5,3	6,6	8,0	9,1

Zdroj: Interní materiály SM Opava. Vlastní zpracování.

Statutární město Frýdek – Místek získalo dotace ve výši od 335 mil. Kč do 408 mil. Kč ve sledovaném období 2006 – 2009. Z tabulky 4.4 jsou zřejmé podíly celkových dotací na obyvatele v jednotlivých letech. Pohybovaly se od 5,7 tis. Kč do 6,9 tis. Kč. Nejnižší byly v roce 2006 a nejvyšší v roce 2009. Průměrný meziroční přírůstek dotací byl 6 %.

Tab. 4.4 Přijaté dotace na obyvatele ve SM Frýdek - Místek v letech 2006 - 2009

Položka	Rok			
	2006	2007	2008	2009
Přijaté dotace (tis. Kč)	335 791	364 575	386 913	408 510
Počet obyvatel	59 007			
Dotace na obyvatele (tis. Kč)	5,7	6,2	6,6	6,9

Zdroj: Interní materiály SM Frýdek - Místek. Vlastní zpracování.

Statutární město Teplice získalo dotace ve výši od 236 529 tis. Kč do 376 467 tis. Kč ve sledovaném období 2006 – 2009. Z tabulky 4.5 jsou zřejmé podíly celkových dotací na obyvatele v jednotlivých letech. Pohybovaly se od 4,6 tis. Kč do 7,3 tis. Kč. Nejnižší byly v roce 2006 a nejvyšší v roce 2009. Průměrný meziroční přírůstek dotací byl 18 %.

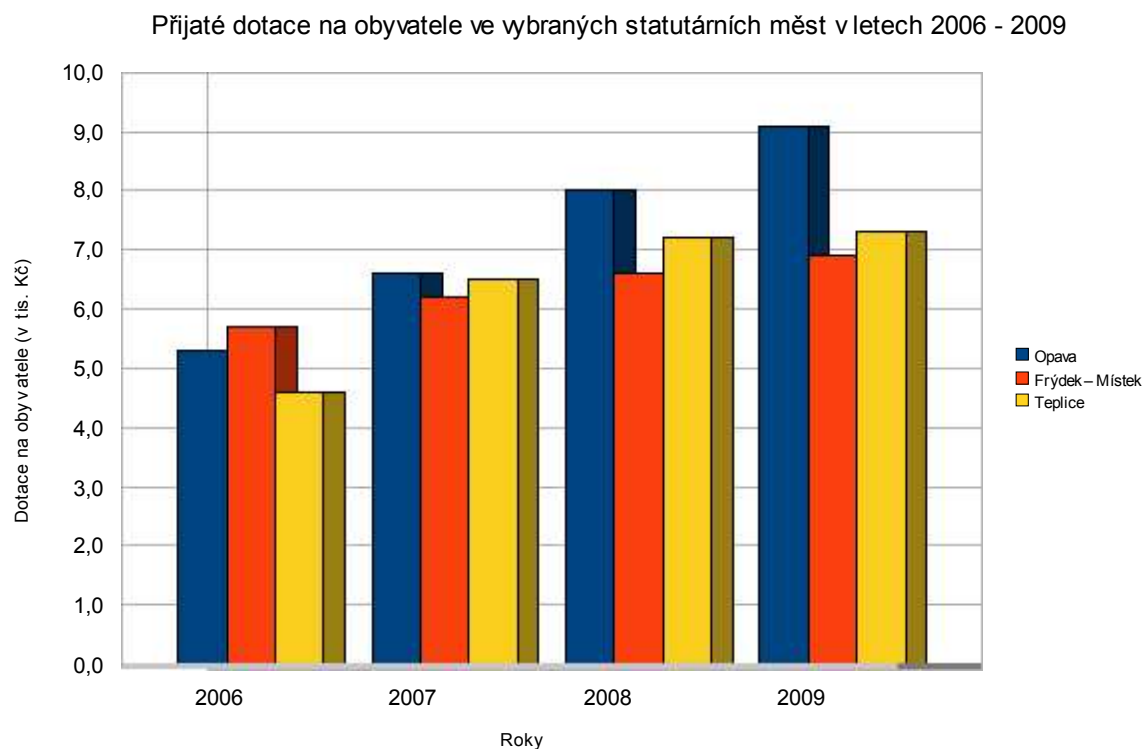
Nejvýraznější rozdíl v dotacích byl mezi rokem 2006 a 2007. Došlo k meziročnímu přírůstku ve výši 42 %.

Tab. 4.5 Přijaté dotace na obyvatele ve SM Teplice v letech 2006 – 2009

Položka	Rok			
	2006	2007	2008	2009
Přijaté dotace (tis. Kč)	236 529	335 713	372 703	376 467
Počet obyvatel	51 461			
Dotace na obyvatele (tis. Kč)	4,6	6,5	7,2	7,3

Zdroj: Interní materiály SM Teplice. Vlastní zpracování.

Souhrnné údaje za všechny sledované statutární města jsou názorně zobrazeny v grafu č. 4.1. Můžeme zde vysledovat, že nejvyšší přijaté dotace na obyvatele mělo SM Opava v roce 2009, a to 9,1 tis. Kč. Naopak nejnižší dotace na obyvatele obdrželo SM Teplice v roce 2006, a to pouze 4,6 tis. Kč.

Graf 4.1 Přijaté dotace na obyvatele v letech 2006 - 2009

Zdroj: Interní materiály SM Opava. Vlastní zpracování.

4.2.2 Zhodnocení dotací nejvíce se podílejících na příjmech v třídění dle rozpočtové skladby

Nejvyšší položku přijatých dotací představují ostatní neinvestiční dotace ze státního rozpočtu z kapitoly Ministerstva práce a sociálních věcí. Do této skupiny patří mimo jiné příspěvky na sociální péči a dávky v hmotné nouzi, které tvoří v každém ze sledovaných let nejvyšší částku dotací. Průměrně se tato částka pohybovala od 240 tis. Kč do 320 tis. Kč a tvořila podíl od 62 % do 73 % na celkových dotacích ve všech sledovaných statutárních městech. Nejvyšší částku vykázalo SM Opava v roce 2009 a naopak nejnižší částku vykázalo SM Frýdek – Místek v roce 2008. Srovnány byly léta 2007 – 2009, protože se v roce 2006 dotace na sociální dávky vyplácely v rámci souhrnného dotačního vztahu SR. Tento druh dotace představoval částku na obyvatele ve výši okolo 4,5 tis. Kč v roce 2008 u všech sledovaných statutárních měst.

Neinvestiční dotace ze SR v rámci souhrnného dotačního vztahu tvořily druhou nejvyšší položku přijatých dotací, podílely se od 14 % do 20 % na celkových dotacích. V průměru se vyplacená částka pohybovala okolo 75 tis. Kč. Řadí se zde dotace na výkon státní správy, příspěvky na školství a na výkon zřizovatelských funkcí. V roce 2006 všechna města vykazovala navíc dotační příjmy na příspěvky sociální péče v souhrnném dotačním vztahu, proto se v tomto roce neinvestiční dotace v rámci SDV podílely průměrně 90 % na celkových dotačních příjmech a tvořily největší položku.

Neinvestiční přijaté dotace ze Všeobecné pokladní správy SR byly využity zejména na sociálně právní ochranu dětí, na výdaje spojené s volbami a na prevenci kriminality. SM Opava a Frýdek – Místek vykazovaly 2 % podíl těchto dotací a SM Teplice 3 % - 4 % na celkových dotačních příjmech.

Investiční přijaté dotace ze Státních fondů většinou poskytnul Státní fond dopravní infrastruktury na investice do oblasti dopravy, budování cyklostezek, opravy chodníků apod. V roce 2008 financoval výstavbu bezbariérových zastávek MHD ve SM Opava. Na těchto dotacích se podílel i Státní fond životního prostředí, např. v roce 2007 SM Opava obdrželo dotaci na místní program snižování emisí a zlepšování kvality ovzduší. V roce 2009 obdrželo SM Teplice dotaci také ze Státního fondu kinematografie.

Příloha č. 6 zachycuje nejvyšší položky přijatých dotací na obyvatele a názorně ukazuje obdobný podíl přijatých dotací u vybraných statutárních měst.

5 ZÁVĚR

Statutární města tvoří jeden ze základních článků územní samosprávy v České republice. Jsou to města, jejichž území se může členit na městské obvody nebo městské části s vlastními samosprávnými orgány. Statutární města se řídí všeobecnými pravidly hospodaření obcí, ale pro hospodaření svých obvodů či částí si vytváří dílčí vlastní pravidla, která stanovuje vyhláška.

Základním podkladem pro hospodaření obce je rozpočet. Je to decentralizovaný peněžní fond, balance příjmů a výdajů, finanční plán hospodaření a právní dokument schválený místními orgány. Rozpočet je základem pro správné fungování územního finančního systému a má vliv na úroveň poskytovaných veřejných služeb. Stav vyrovnanosti rozpočtu je v praxi vzácný, v průběhu roku jsou příjmy a výdaje v nerovnováze. Výsledkem hospodaření může být buď přebytek nebo schodek. Převažuje situace, kdy výdaje územních samospráv rostou rychleji než jejich příjmy a je potřeba prostřednictvím dotací zabezpečit rovnováhu rozpočtů.

Dotace nebo-li transfery představují druhý nejvýznamnější zdroj financování obcí. Nejzákladnější členění dotací je na běžné a kapitálové dotace, ty se dále člení na nárokové a nenárokové dle způsobu, kterým je obec dostává. Členění využité pro srovnání vybraných statutárních měst je na neinvestiční přijaté transfery a investiční přijaté transfery, které se dále dělí na pod části.

Cílem diplomové práce byla analýza hospodaření Statutárního města Opava, zhodnocení role dotací v rozpočtu a srovnání se Statutárními městy Frýdek – Místek a Teplice. Města mohou čerpat dotace z různých zdrojů, a to ze státního rozpočtu, ze státních fondů, z kraje a z fondů EU.

Z analýzy hospodaření za léta 2006 – 2010 vyplynuly následující skutečnosti. Výsledky hospodaření ve sledovaných městech většinou končily střídavě přebytkem a deficitem, kromě SM Frýdek – Místek, které hospodařilo každý rok s deficitem.

Celkové příjmy vybraných měst se pohybovaly téměř na stejné úrovni, a to v rozmezí 1 061 tis. Kč – 1 557 tis. Kč. SM Teplice mělo celkové příjmy vždy okolo 1 100 tis. Kč, tzn. ve výši minimálních celkových příjmů SM Opava a Frýdek – Místek. Daňové příjmy se ve všech sledovaných městech pohybovaly okolo 50 % celkových příjmů. Nedaňové příjmy byly velmi pohyblivé v každém z vybraných měst. SM Opava mělo nejpočetnější částky nedaňových příjmů, tvořily 6 % až 17 % na příjmech. Kapitálové příjmy byly také

proměnlivé, lišily se podle prodaného investičního majetku, akcií a majetkových podílů. Nejvyšší kapitálové výdaje vykázalo SM Teplice v roce 2006, protože prodalo akcie. Přijaté transfery se podílely ve všech sledovaných letech a statutárních městech okolo 30 % podílu na celkových příjmech. Každým rokem mají dotace stoupající tendenci.

Celkové výdaje se pohybovaly od 909 mil. Kč do 1 515 mil. Kč. Nejstabilnější výši výdajů má SM Teplice, drží se okolo 1 miliardy Kč. Nejvíce jsou financovány oblasti dopravy a životního prostředí, školství, kultury, sportu, sociálních a komunálních služeb.

Základním pohledem na výši přijatých dotací v jednotlivých městech jsou podíly celkových dotací na obyvatele. Přijaté dotace na obyvatele se pohybovaly od 4,6 tis. Kč do 9,1 tis. Kč. Nejvyšší přijaté dotace na obyvatele mělo SM Opava v roce 2009. Naopak nejnižší dotace na obyvatele obdrželo SM Teplice v roce 2006.

Hodnoceny byly i nejvyšší podíly přijatých dotací v třídění dle rozpočtové skladby. Nejvyšší položku tvořily v každém roce ostatní neinvestiční dotace ze státního rozpočtu z kapitoly Ministerstva práce a sociálních věcí. Jedná se o příspěvky na sociální péči a dávky v hmotné nouzi. Podílejí se v průměru 67 % na celkových dotačních příjmech. Druhou nejvyšší položkou přijatých dotací byly neinvestiční dotace ze SR v rámci souhrnného dotačního vztahu. Podílely se okolo 17 % na celkových dotacích, na obyvatele činily v průměru 1,3 tis. Kč.

Hypotéza, že obdobné podíly hlavních částí rozpočtu jsou podobné ve všech zvolených statutárních městech, a Statutární město Opava dostává obdobný podíl dotací na obyvatele jako ostatní vybraná statutární města se potvrdila. K ověření stanovené hypotézy byla použita finanční analýza, výsledky hospodaření a přehled přijatých dotací Statutárních měst Opava, Frýdek – Místek a Teplice. Jak je uvedeno přehledně v tabulce přílohy 6, Statutární město Opava skutečně vykazuje obdobné podíly jednotlivých částí rozpočtu jako Statutární města Frýdek – Místek a Teplice. Rovněž podíly vybraných dotací na jednoho obyvatele jsou obdobné. Žádné výrazné rozdíly mezi vybranými městy se podle předpokladů neprojevíly.

Seznam použité literatury

A) Knižní zdroje

[1] ČERVENKA, M. *Soustava veřejných rozpočtů*. 1. vyd. Praha: Leges, 2009. 208 s. ISBN 978-80-87212-11-0.

[2] GROLIG, D.; BUMBÁLEK, L. *Příklady dobré praxe: Úspěšné projekty strukturálních fondů EU a dotací ČR*. 1. vyd. Praha: UniCredit Bank Czech Republic, a.s., 2008. 116 s. ISBN 978-80-254-1856-7.

[3] KINŠT, J.; PAROUBEK, J. *Rozpočtová skladba v roce 2009 a praktické příklady*. 2. vyd. Olomouc: ANAG, 2008. 245 s. ISBN 978-80-7263-486-6.

[4] NAHODIL, F. a kol. *Veřejné finance v České republice*. 1. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009. 359 s. ISBN 978-80-7380-162-5.

[5] PEKOVÁ, J. *Veřejné finance úvod do problematiky*. 4. vyd. Praha: Aspi, a.s., 2008. 580 s. ISBN 978-80-7357-358-4.

[6] PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů, teorie a praxe*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, a.s., 2007. 280 s. ISBN 978-80-247-2097-5.

[7] ŠEVČÍK, P. a kol. *Jak získat peníze od státu, bank a EU*. 1. vyd. Praha: Newfinances, s.r.o., 2004. 448 s. ISBN 80-903354-1-1.

[8] TOMÁNEK, P.; HALÁSKOVÁ, M.; ŠIROKÝ, J. *Financování územních samosprávných celků v ČR*. 1. vyd. Ostrava: VŠB – Technická univerzita Ostrava, 2004. 80 s. ISBN 80-248-0697-5.

[9] VILAMOVÁ, Š. *Čerpáme finanční zdroje Evropské unie*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, a.s., 2005. 200 s. ISBN 80-247-1194-X.

B) Elektronické zdroje

- [10] *ARISweb – Prezentace údajů ÚSC* [on-line]. 2009. [cit. 20. 1. 2009]. Dostupné z [www: <http://wwwinfo.mfer.cz/cgi-bin/aris/iariususc/charakteristika>](http://wwwinfo.mfer.cz/cgi-bin/aris/iariususc/charakteristika).
- [11] *Český statistický úřad* [on-line]. 2008. [cit. 3. 4. 2010]. Dostupné z [www: <http://vdb.czso.cz/>](http://vdb.czso.cz/).
- [12] *Hláška, zpravodaj statutárního města Opavy* [on-line]. 2010. [cit. 12. 4. 2010]. Dostupné z [www: <http://www.opava-city.cz/hlaska>](http://www.opava-city.cz/hlaska).
- [13] *Statutární město Opava* [on-line]. 2010. [cit. 12. 3. 2010]. Dostupné z [www: <http://www.opava-city.cz/>](http://www.opava-city.cz/).
- [14] *Statutární město Frýdek - Místek* [on-line]. 2010. [cit. 4. 3. 2010]. Dostupné z [www: <http://www.frydek-mistek.cz/>](http://www.frydek-mistek.cz/).
- [15] *Statutární město Teplice* [on-line]. 2010. [cit. 15. 11. 2009]. Dostupné z [www: <http://www.teplice.cz/>](http://www.teplice.cz/).
- [16] *Strukturální fondy* [on-line]. 2010. [cit. 10. 4. 2010]. Dostupné z [www: <http://www.strukturalni-fondy.cz/>](http://www.strukturalni-fondy.cz/).
- [17] *Wikipedie, otevřená encyklopedie* [on-line]. 2008. [cit. 12. 2. 2010]. Dostupné z [www: <http://cs.wikipedia.org/>](http://cs.wikipedia.org/).

C) Interní dokumenty

- [18] Integrovaný plán rozvoje Statutárního města Frýdku – Místku – Přitažlivé město.
- [19] Integrovaný plán rozvoje města Teplice 2007 – 2013.
- [20] Strategický plán ekonomického a územního rozvoje Statutárního města Opavy pro období 2007 - 2020.
- [21] Závěrečný účet Statutárního města Opava za roky 2006, 2007, 2008.
- [22] Závěrečný účet Statutárního města Frýdek - Místek za roky 2006, 2007, 2008.

D) Právní předpisy

- [23] Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům ze dne 29. června 2000.
- [24] Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů ze dne 7. července 2000.
- [25] Zákon č. 344/1992 Sb. o katastru nemovitostí ČR ze dne 7. května 1992.
- [26] Zákon č. 475/2008 Sb. o státním rozpočtu České republiky na rok 2009 ze dne 10. prosince 2008.

Seznam zkratek

ČR	Česká republika
ČD	České dráhy
ESF	Evropský sociální fond
ERDF	Evropský fond regionálního rozvoje
EU	Evropská unie
F-M	Frýdek – Místek
FS	Fond soudržnosti
JSDH	Jednotka sboru dobrovolných hasičů
Kč	Korun českých
MHD	Městská hromadná doprava
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MSK	Moravskoslezský kraj
OP	Operační program
OSSZ	Okresní správa sociálního zabezpečení
ROP	Regionální operační program
RS	Region soudržnosti
SDH	Sdružení dobrovolných hasičů
SDV	Souhrnný dotační vztah
SM	Statutární město
SMO	Statutární město Opava
SR	Státní rozpočet
VPS	Všeobecná pokladní správa
ZŠ	Základní škola

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byl(a) seznámen(a) s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 30. 4. 2010

.....
Bc. Tereza Bendíková

Adresa trvalého pobytu studenta:

Nové Domky 221

747 56 Dolní Životice

Seznam příloh

Příloha 1: Plánované investiční akce Statutárního města Opava v roce 2010 s podrobným rozpisem

Příloha 2: Přehled projektových žádostí SM Opava v roce 2006

Příloha 3: Přehled projektových žádostí SM Opava v roce 2007

Příloha 4: Přehled projektových žádostí SM Opava v roce 2008

Příloha 5: Výsledky hospodaření vybraných statutárních měst v letech 2006 - 2010

Příloha 6: Vybrané dotace na obyvatele ve sledovaných SM v letech 2006 – 2008

Příloha 1: Plánované investiční akce Statutárního města Opava v roce 2010 s podrobným rozpisem

Projekty	Rok 2010	Dotace
Akce se spoluúčastí		
Ulice Jánská - Bílovecká	30 500 000 Kč	
SDH Vávrovice, Palhanec – hasičský dům	10 750 000 Kč	cca 9,6 mil. Kč
Dům umění – Dominikánský klášter (vč. restaurat. prací)	8 000 000 Kč	cca 97,0 mil. Kč
Jižní obchvat Hradecká - Těšínská	28 000 000 Kč	
Cyklistická stezka č. 55 – Krnov - Velké Hoštice	10 000 000 Kč	cca 55,0 mil. Kč
Slezské divadlo – jeviště, hlediště, zázemí	8 000 000 Kč	cca 98,5 mil. Kč
Vnitroblok – ul. A. Sovy	5 000 000 Kč	cca 19,6 mil. Kč
Vnitroblok – ul. Ratibořská – Holasická – Grudova	7 100 000 Kč	cca 28,4 mil. Kč
Házenkářské a dětské hřiště A. Sovy 10,12	3 700 000 Kč	cca 14,8 mil. Kč
Dětská hřiště (město)	800 000 Kč	cca 9,2 mil. Kč
Vnitroblok kina Mír	500 000 Kč	cca 6,1 mil. Kč
Opava – Městské sady -zeleň	6 000 000 Kč	možná
Domov pro matky s dětmi	22 700 000 Kč	cca 21,0 mil. Kč
Akce bez spoluúčasti		
Otická – chodník	1 100 000 Kč	
Malé Hoštice – víceúčelový dům	38 000 000 Kč	
Významné hroby	2 500 000 Kč	
Zpevněné plochy městských parků (vč. závlahového syst.)	40 000 000 Kč	
Jaktař – zastávka MHD	1 700 000 Kč	
Cyklostezka – ul. Krnovská	3 600 000 Kč	možná
Zastávky MHD – přístřešky	2 400 000 Kč	
Severní obchvat – východní část (protihluková zeď)	4 000 000 Kč	
Knihovna P. Bezruče - sklad	500 000 Kč	
Celkem město	254 850 000 Kč	

Zdroj: Hláška, zpravodaj statutárního města Opavy. Vlastní zpracování.

V roce 2010 se město ve svých investičních akcích zaměří zejména na oblast dopravy, na úpravy městských parků, zastřešení zastávek městské hromadné dopravy, úpravy sídliště v Opavě Kateřinkách či na rekonstrukce škol a kulturních zařízení.

Navzdory ekonomické situaci město počítá s investicemi v řádech stovek milionů korun. Opava uspěla v řadě dotačních programů, proto hlavní finanční zátěž bude hrazena z dotačních titulů.

Městské investice jsou rozčleněny do několika oblastí. V první z nich město plánuje akce v objemu téměř 600 mil. Kč, do kterých by město vložilo z vlastních zdrojů jen 250 mil. Kč. Využijí se zdroje získané z integrovaných plánů rozvoje města, dotace z kraje a dalších programů. V průběhu roku se investiční plány přizpůsobí aktuálním podmínkám. Podrobnější informace o plánovaných investičních akcích uvádí tabulka.

Investice do dopravy

Společně s krajem se bude Opava podílet na dvou důležitých dopravních akcích. První z nich je výstavba jižního obchvatu Hradecká – Těšínská. Město bude financovat stavební projekty místních komunikací, chodníků, cyklistické stezky, veřejného osvětlení, kanalizací a přeložek polních cest a meliorací.

Dalším společným projektem bude rekonstrukce na ulici Jánská směrem k ulici Bílovecká. Opravy se týkají silnice, chodníků, veřejného osvětlení a výstavby cyklostezek. Bude budována významná cyklostezka, na kterou město získalo dotaci z Regionálního operačního programu NUTS II Moravskoslezsko.

Také se vybuduje ochranná protihluková zeď u Stříbrného jezera.

Úprava parků a zastávek MHD

V celém prstenci parků kolem centra města je zapotřebí zrekonstruovat chodníky, opravit i doplnit veřejné osvětlení, zajistit závlahový systém a odvodnění a podle potřeby parky doplnit o lavičky či jiné vybavení. Budou se stavět i nová dětská hřiště.

Město chce postupně opravit všechny zastávky městské hromadné dopravy. Radnice zastávky zastřeší a doplní je o nové lavičky.

Úpravy na sídlištích v Opavě Kateřinkách

Opavské radnici se podařilo získat desítky milionů korun na revitalizaci největšího místního sídliště. Vznikl Integrovaný plán rozvoje města pro oblast bydlení, podle kterého budou úpravy probíhat. Zrekonstruují se chodníky, veřejné osvětlení, revitalizuje se nevyužívané hřiště na zelenou plochu, vysadí se nové stromy a keře, vybudují se nové parkovací místa včetně odvodnění a dětská hřiště.

Opravy kulturních stánků, chodníky a další akce

Dotace městu umožní opravit dvě důležité opavské kulturní budovy: Dům umění a Slezské divadlo. V divadle proběhne komplexní rekonstrukce a modernizace technologických provozů, což se dotkne hlediště i jeviště. V Domě umění proběhne také rekonstrukce a restaurování fresek v Dominikánské kapli.

Dobrovolní hasiči ve Vávrovicích žádají o opravy hasičského domu. Na tuto akci je poskytnuta dotace v rámci Operačního programu přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika 2007 – 2013 ve výši až 90 % celkových nákladů.

Celkovou rekonstrukcí projde i Domov pro matky s dětmi na Rybářské ulici. Jeho součástí bude sanace zdiva, oprava střechy, zateplení, výměna oken a dveří, nová fasáda a další stavební úpravy.

Do opravy škol a školek letos město plánuje vložit více než 30 mil. Kč a opravy budou probíhat dle požadavků jednotlivých škol. Půjde o výměny oken, revitalizaci zahrad, opravy fasád atd.⁴⁶

⁴⁶ Hláška, zpravodaj statutárního města Opavy. Dostupné na www: <http://www.opava-city.cz/hlaska>. [12.4.2010].

Příloha 2: Přehled projektových žádostí SM Opava v roce 2006

Název projektu	Dotační titul	Celkové náklady (Kč)	Požadovaná dotace v Kč	Přidělená dotace v Kč	Dotace v %	
					žádaná	přiznaná
Rekonstrukce budovy městského koupaliště v Opavě	Státní program podpory cestovního ruchu 2006 (SR – MMR)	46 183 928	23 091 964	10 000 000	50 %	22 %
Opava – Malé Hoštice, splašková kanalizace	Program Mze Výstavba a obnova čistíren odpadních vod, kanalizací	22 744 000	15 163 000	9 657 000	67 %	42 %
Spolupráce městských policíí, Opava a Ratibor	Interreg IIIA – Fond mikroprojektů	127 800	95 850	95 850	75 %	75 %
Opavsko a Ratibořsko – veletrhy 2007	Interreg IIIA – Fond mikroprojektů	166 900	125 175	123 356	75 %	75 %
Opavské Slezsko – 3v1	GS Jednotný komunikační styl 2006 (SROP)	2 216 435	1 994 790	1 994 790	90 %	90 %
Příprava k implementaci komunitního plánování v Opavě	Program rozvoje sociálních služeb MSK	650 000	487 500	487 500	75 %	75 %
Hláška – fasáda, rekonstrukce věže	Program rozvoje severozáp. Čech a Moravskosl. regionu	19 145 833	15 000 000	15 000 000	78 %	78 %
49. Bezručova Opava 2006	Program podpory aktivit v oblasti kultury	1 077 756	200 000	192 000	18 %	18 %
Projektová dokumentace cyklistické stezky Jakartovice – Litultovice- Otice – Opava	Program na podporu přípravy PD pro ROP NUTS II MS 2007 - 2013	790 000	553 000	553 000	70 %	70 %
Účelová dotace JSDH na území SMO	Účelově poskytnutá dotace z rozpočtu MSK	169 556	22 100	22 100	13 %	13 %
Rekonstrukce věže budovy Magistrátu města Opavy	Program obnovy kulturních památek a památkově chráněných nemovitostí MSK	3 617 600	500 000	500 000	14 %	14 %
Opava, Kylešovice – Cisternová automobilová stříkačka	Rozvoj a obnova materiálně technické základny, reprodukce majetku PO a ochrany obyvatel	4 758 810	2 000 000	2 000 000	42 %	42 %

Mezinárodní soutěž mladých varhaníků Opava	Neinvestiční dotace odboru umění a knihoven MK ČR	627 630	627 630	100 000	16 %	16 %
Významné parky na Opavsku	Program na podporu aktivit v oblasti ŽP	221 220	154 854	154 854	70 %	70 %
Zvýšení bezpečnosti chodců na komunikaci I/11 v městské části Opava- Komárov	SFDI – příspěvek ke zvýšení bezpečnosti dopravy	156 124	100 000	100 000	64 %	64 %
Regenerace MPZ, MPR	Systémově určená dotace ze státního rozpočtu, MK ČR	285 713	200 000	200 000	70 %	70 %
Přípravná dokumentace cyklistické stezky Hradec nad Moravicí – Branka u Opavy – Otice – Opava (státní hranice)	INTERREG IIIA ČR - PL	521 696	391 272	391 272	75 %	75 %
CELKEM 2006		103 461 000	60 707 135	41 571 722		

Zdroj: Interní materiály SM Opava. Vlastní zpracování.

Příloha 3: Přehled projektových žádostí SM Opava v roce 2007

Název projektu	Dotační titul	Celkové náklady (Kč)	Požadovaná dotace v Kč	Přidělená dotace v Kč	Dotace v %	
					žádaná	přiznaná
Obnova cyklopedší stezky a ochrana lesního pásu Malé Hoštice	Nadace partnerství, Stromy pro stezky	894 000	544 000	45 000	61 %	5 %
Podpora terénní práce 2007	Vláda ČR	239 200	184 200	184 200	77 %	77 %
Pěšky a na kole po Opavsku a Ratibořsku	Fond mikroprojektů, Interreg IIIA – Euroregion Silesia	510 986	383 240	383 240	75 %	75 %
Opava a Ratiboř, spolupráce městských policií	Fond mikroprojektů, Interreg IIIA – Euroregion Silesia	180 000	130 104	130 104	72 %	72 %
Zpracování studie využitelnosti Dukelských kasáren v Opavě	Dotace z rozpočtu MSK	880 000	880 000	880 000	100 %	100 %
Zpracování Komunitního plánu rozvoje sociálních služeb v Opavě a zahájení jeho implementace	SRP Sít' sociální integrace	1 986 867	1 626 180	1 626 180	82 %	82 %
Vybudování rekreační oblasti „Stříbrné jezero“ – DÚR, DSP, studie proveditelnosti	MF ČR	3 500 000	3 500 000	3 500 000	100 %	100 %
Vybudování rekreační oblasti „Stříbrné jezero“ realizace stavby	MF ČR	58 691 320	58 691 320	58 691 320	100 %	100 %
CELKEM 2007		66 882 373	65 939 044	65 440 044		

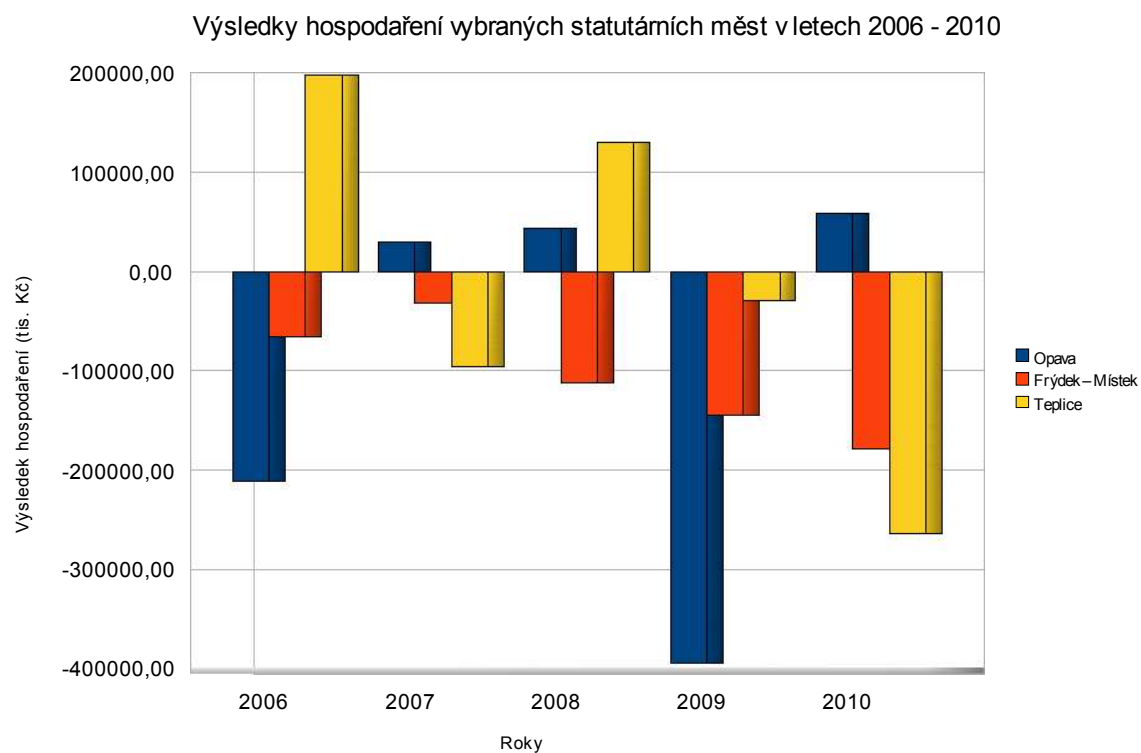
Zdroj: Interní materiály SM Opava. Vlastní zpracování.

Příloha 4: Přehled projektových žádostí SM Opava v roce 2008

Název projektu	Dotační titul	Celkové náklady (Kč)	Požadovaná dotace v Kč	Přidělená dotace v Kč	Dotace v %	
					žádaná	přiznaná
Rekonstrukce MŠ Šrámkova, za účelem úspor energií	OP ŽP	16 573 238	14 476 253	9 048 652	90 %	54 %
Podpora terénní práce 2008	Vláda ČR	392 061	200 000	200 000	51 %	51 %
Projektová dokumentace Podvihov a Komárovské Chaloupky	MSK	2 023 000	1 517 250	1 517 200	75 %	75 %
Otevíráme bránu jazyků	OP VPK	3 684 779	3 684 779	1 991 282	100 %	54 %
Zpevněné plochy městského hřbitova v Opavě	MF ČR, Akce financované na základě rozhodnutí vlády ČR a Poslanecké sněmovny PČR	35 571 205	32 014 085	32 014 085	90 %	90 %
Bezučova Opava	Moravskoslezský kraj	200 000	200 000	200 000	100 %	100 %
Otický příkop	Podpora prevence před povodněmi II.	66 248 627	44 808 430	44 808 430	68 %	68 %
Vnitroblok Lazebnická, Opava	Dotace z rozpočtu MSK	7 246 643	7 000 000	7 000 000	97 %	97 %
Bezbariérové zastávky MHD v Opavě – III. etapa	SFDI	3 456 723	2 341 844	2 001 000	68 %	58 %
Mezinárodní soutěž mladých varhaníků 2008	MK ČR	800 000	200 000	150 000	25 %	19 %
12. ročník festivalu „Další břehy“	Nadace Český hudební fond		18 000	15 000	2 %	2 %
JSDH SMO – úhrada neinvestičních pomůcek, zásahy	MSK	700 000	200 000	200 000	29 %	29 %
Hospodaření v lesích	MSK	93 100	93 100	93 100	100 %	100 %
Voda v krajině Opavska	MSK	2 186 587	2 186 587	2 186 587	100 %	100 %
Územně analytické podklady Opava	MSK	200 000	140 000	140 000	70 %	70 %
	IOP	2 200 000	1 200 000	1 000 000	55 %	45 %
CELKEM 2008		141 575 960	110 280 325	102 565 333		

Zdroj: Interní materiály SM Opava. Vlastní zpracování.

Příloha 5: Výsledky hospodaření vybraných statutárních měst v letech 2006 - 2010

Příloha 6: Vybrané dotace na obyvatele ve sledovaných SM v letech 2006 – 2008

(v tis. Kč)

DRUH DOTACE	2006		2006		2006	
	Opava		Frýdek - Místek		Teplice	
	celkem	na obyvatele	celkem	na obyvatele	celkem	na obyvatele
Neinvestiční dotace ze VPS SR	4 850	0,08	6 330	0,11	7 217	0,14
Neinvestiční dotace ze SR v SDV	249 796	4,24	308 662	5,23	219 476	4,27
z toho na: výkon st. správy	60 878	1,03	62 962	1,07	55 675	1,08
z toho na: školství	9 614	0,16	9 880	0,17	8 014	0,16
z toho na: sociální dávky	182 775	3,10	220 300	3,73	149 500	2,90
Ostatní neinvestiční dotace ze SR	18 923	0,32	4 321	0,07	1 369	0,03
Neinvestiční dotace od krajů	8 323	0,14	1 857	0,03	2 634	0,05
	2007		2007		2007	
	celkem	na obyvatele	celkem	na obyvatele	celkem	na obyvatele
Neinvestiční dotace ze VPS SR	13 337	0,23	9 065	0,15	15 356	0,30
Neinvestiční dotace ze SR v SDV	72 045	1,22	74 557	1,26	71 236	1,38
z toho na: výkon st. správy	72 045	1,22	64 901	1,10	56 812	1,10
Ostatní neinvestiční dotace ze SR	285 593	4,85	258 276	4,38	232 938	4,53
Neinvestiční dotace od krajů	6 953	0,12	2 201	0,04	3 061	0,06
	2008		2008		2008	
	celkem	na obyvatele	celkem	na obyvatele	celkem	na obyvatele
Neinvestiční dotace ze VPS SR	9 046	0,15	10 243	0,17	12 899	0,25
Neinvestiční dotace ze SR v SDV	73 926	1,25	76 647	1,30	73 370	1,43
z toho na: výkon st. správy	64 398	1,09	66 972	1,13	58 631	1,14
z toho na: školství	9 528	0,16	9 675	0,16	8 082	0,16
Ostatní neinvestiční dotace ze SR	330 786	5,61	258 756	4,39	272 701	5,30
Neinvestiční dotace od krajů	11 583	0,20	5 051	0,09	4 210	0,08

Zdroj: Interní materiály statutárních měst Opava, Teplice, Frýdek – Místek. Vlastní zpracování.